



EMİRDAĞ

EMİRDAĞLILAR SOSYAL DAYANIŞMA KÜLTÜR ve EĞİTİM VAKFI YAYIN ORGANI

YIL:1

SAYI:2

OCAK - ŞUBAT 1998



**CUMHURBAŞKANIMIZ
SAYIN SÜLEYMAN DEMİREL OSMANGAZİ
ÜNİVERSİTESİ ESKİ REKTÖRÜ
ESAT ERENOĞLU İLE BİRLİKTE**

EMİRDAĞ

2 AYDA BİR YAYIMLANIR.

Vakıf Adına Sahibi : Dr. Safa HALAÇ
Mesul Müdürü : M. Reşat BAĞCI
Genel Yayın Yönetmeni : Muharrem KUBAT

Yayın Kurulu

Fikret AKIN - M. Reşat BAĞCI
Muharrem KUBAT -
Yrd. Doç. Dr. Necdet SAĞLAM
Özcan TÜRKMEN - Necati SEZAR
Olca YAVUZ

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi

İsmet İnönü Cad. Kazımönal İşmerkezi No: 59
Kat: 6/36 - Eskişehir
Tel & Fax: (0.222) 220 21 44

İÇİNDEKİLER

• Sunuş - Dr. Safa HALAÇ	1
• İçimizden Biri - Muharrem KUBAT	2
• Antalya'dan Merhaba - Erdoğan KAHYA	9
• Ömer Faruk Yıldızkaya ve Emirdağ - S. Burhanettin AKBAŞ	10
• Çakıcı'nın Sarı Ruhi - Mesut ACET	11
• Emirdağ'da Türkü Yakma Adeti - Fikret AKIN ..	12
• Şiirlerle Emirdağ - Ahmet URFALI	14
• Vakıf Haftası Etkinlikleri	14
• Gönül Birlikte Olmak İster Kermes Bahane	14
• Konferanslar	14
• Emirdağ'ı Sevmek - Necati SEZER	15
• Delilere Devam - Celil KARACA	16
• Emirdağ Dışında Emirdağ'ı Yaşamak - Fikret FİÇİCİ	25
• Kursak Kavurgasını İster - Yüksel ÖNAÇAN ...	26
• Hebatit - Prof. Dr. Hasan ÇOLAK	27
• Yöresel Giysimiz: SAYA - Elif BAĞCI	28
• Türkiye'de ve Eskişehir'de Vakıflar - Yrd. Doç. Dr. Necdet SAĞLAM	30
• Hızla Büyüyen VAKIF - Sabahattin SARI	33
• Emirdağ Lisesi'nde Sağlık Taraması - Dr. Bilen ÖZEL	34
• Organize Sanayi Bölgesi - Fazlı HALAÇ	36

Mübarek Kurban Bayramınızı Kutlarız.

Aboneler İçin Posta Çeki
Hesap No:
M. Reşat BAĞCI : 1135583

SUNUŞ

DEĞERLİ HEMŞEHRİLERİM,

Vakfımız yönetim kurulu görevine geldiğinden bugüne kadar daima yüklendiği sorumluluğun bilincinde olmuş yaptığı her türlü hizmet ve çalışmalarda bunu ön planda tutmuştur.

Emirdağlılar ilk defa bir vakıf çatısı altında toplanmış, birlikte hizmet etmenin onurunu ve heyecanını yaşamışlardır.

Yönetim kurulu sosyal ve ekonomik durumu ne olursa olsun tüm hemşehrilerimize kucak açmıştır. Vakfımız özellikle hiçbir siyasi düşünce ve belli amaçlı grubun etkisi altında kalmamaya özen göstermiştir.

Görevde olduğumuz 8 aylık süre içerisinde çalışmalarımıza gelince;

Vakıf yönetim kurulu olarak hizmetlerimizi kısa ve uzun vadede yapılacak işler olarak belirledik.

Kısa vadeli çalışmalarımızda eğitim, iletişim, sağlık alanında ve üyelerimiz arasında kaynaşmayı sağlayacak toplantılar düzenledik.

Vakfın kasasından hiçbir kaynak ayırmadan Emirdağlı hemşehrilerimizle görüşerek 33 yüksek ve 3 orta öğretim öğrencisine burs sağladık. Yurdumuzun çeşitli kentlerinde ihtiyaç sahibi bu öğrencilerimiz burslarını düzenli olarak almaktadırlar.

Emirdağlı hanımlara yönelik kadın hastalıkları ile ilgili konusunun uzmanı olan bir bayan hekim tarafından 2 defa konferans düzenlendi ve büyük ilgi gördü.

Vakfımız kadın kolları tarafından bayanlar arasında 500 kişilik bir kermes ve eğelnce düzenlendi.

Emirdağlı iş adamlarımız ve Ramazan ayında ulaşabildiğimiz hemşehrilerimizle bir iftar yemeği ve sohbet toplantısı düzenlendi, önerileri alındı.

Vakıf yönetim kurulu olarak Fevzi Çakmak ve Şarhöyük'te hemşehrilerimizle sohbet toplantıları yapıldı. Vakfın amaçları anlatıldı. Sorunları dinlendi. Vakıf için önerileri tartışıldı.

Değerli Hemşehrilerimiz,

Yöremizin örf ve adetlerini yansıtan camiamızdaki güncel olayları işleyen üyelerimizle aramızda en önemli bağ olan Emirdağ Dergisi çıkarıldı. Bu derginin 2 ayda bir yayınlanması için gerekli düzenlemeler yapıldı.

Demokratik Türkiye Partisi Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk'un Vakfımızı ziyaretlerinde yurt dışında çalışan işçilerimizin izin ayında doğrudan Eskişehir Havaalanına inebilmeleri için gerekli yasal prosedürün oluşmasında yardımcı olacaklarına dair söz alındı.

Kısaca bu dönem içerisinde önemli gördüğümüz faaliyetleri sizlere takdim etmeye çalıştım.

Vakıflar uzun soluklu, ülkesine ve yöresine hizmet için ciddi kurumlardır. Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı yeni dikilmiş bir fidan gibi henüz işin başındadır. Bunu yaşatmak, geliştirmek ve artarak kalıcı hizmetler yapmasını sağlamak hepimizin görevidir.

Bu dileklerle şahsım ve yönetim kurulu adına hepinize sağlık ve başarılar diler, saygılar sunarım.

Dr. Safa HALAÇ
Vakıf Başkanı

İÇİMİZDEN BİRİ

**Osmangazi Üniversitesi Eski Rektörü
Prof. Dr. Esat ERENOĞLU**

Röportaj: Muharrem KUBAT

- Profesör Dr. Esat Erenoğlu kimdir, bugüne nasıl gelmiştir? Bir başka deyişle öz geçmişinizi bize anlatır mısınız?

1927 yılında güzel bir bahar günü -Kurban Bayramının da ilk günü- Göğüs Yayla'da dünyaya geldim. Babam rahmetli Emin Erenoğlu (babası Hacı Cemal, annesi Ülbeyde hanım), annem rahmetli Zübeyde hanım (babası Hacı Hüseyin efendi, annesi Ayşe hanım) çocukluğumuz o zamanki Emirdağ koşullarına karşı biraz rahat geçti denebilir. Babaannem çok disiplinli bir kadındı. Büyümemizde katkısı oldu. Hayatımızın bundan sonraki gelişmesini etkileyecek temel davranış, saygı ve sevgi bakımından çok iyi bir aile terbiyesi aldığımızı söyleyebilirim. Esat Erenoğlu o zamandan bugüne kadar düzgün bir yaşam çizgisinde, kazandığı

her başarıyı emekle ve çalışarak kazanmış. Eğer var ise bilimsel ve sosyal kişiliğini ve Türkiye genelinde ailesine ve hemşerilerine gurur verici kişiliğini disiplinli çalışmalarına borçludur.

- İlkokulu Emirdağ'da okuduğunuzu biliyoruz. Belleğinizde kalan çocukluk anılarınızı, bir belgesel olması açısından ayrıntılı olarak aktarır mısınız?

İlkokulu Emirdağ İnkılap İlkokulu'nda okudum. Başlama 1934-1935, mezuniyet 1938-1939. Birinci sınıfta öğretmenimiz Zehra Hanım, son sınıfta disiplini ile meşhur Şükrü Bey'di. Öldülerse rahmet diliyorum. İlkokul hayatı, bir özelliğimin yaşam öyküme damga vuran bir karakterimin ortaya çıkmasına vesile oldu. Bu özellik bütün eğitim ve yaşam boyunca devam etti. Bu da şudur: Eğer diğerlerinden fazla ve farklı çalışıyorsak bu emek ve çalışmadan dolayı bilgi birikiminin ve bilgilendirme niteliğimin farklı oluyorsa, bunu değerlendirmek istedim. Eğer bulunduğum kesimde sen daha çok çalışıp, daha fazla biliyorsan, toplumun bu farklılığı değerlendirmesi gerekir. Haklı ve yasal koşullarda en ufak bir yanlışlığa sapmadan önde ve birinci olmak istiyorum. Bir nevi liderlik, sonunda hep bu mevkiyi muhafaza etmek sorumluluğu geliyor. Zamanla bir ithirastan çok akılcı ve planlı bir sistemle bu devam ediyor. Bunu kendi yaşamımda hissettim, hissediyorum.

İlkokulda ağabeyim Ata Erenoğlu 69 (ikinci sınıfta beraber olduk), 29 Kamil Kahya (Çüğümoğlu), 46 Hüseyin Tosun (Macir oğlu), 62 Erhapların Kadir, Abdülkadir Çivrilı, 78 İbrahim Kula (Karahalli, kunduracı), 90 Kamil Sarı (Ellez oğlu), 145 Kadir Letkin (Helvacı Süleymanların), 149 Mahir Sönmez (Bozüyük'ün oğlu), 150 Kemal Keskin (Keleşlerin), 209 H. İbrahim Kırac (Ağıcıklı), 297 Arif Çalışkan ve İsmail Çıldır. Ben yaşça her halde sınıfın en küçüğüydüm. Sonradan Kadir Öztürk (pörnek) ve rahmetli Fakı Özer (Ağıcıklı) bize katıldı.

İlkokulda iyi bir öğrenciydim. Bazı dersleri ortaokul kitaplarından okur, kitapları okula getirirdim. Orda edindiğim bilgileri aktarırdım. Öğrenme açısından kabına sığmayan bir yapım mı vardı? Belki.

O zamanlar babam Halkevi reisiydi. Odacılar hep tanıktı. Yeni gelen kitapları okurdum. Hasan Ali Yücel'in önderliğinde çıkan meşhur klasikler serisini o zamanlar ve ortaokulda okumuştum. İlkokulda İsmail Çıldır hesap-hendese (matematik) yönünden çok kuvvetli idi. Kafadan birçok hesabı yapar, en önce



Dr. Esat ERENOĞLU İsviçre'de Karaciğer Hastalıkları Konferansında...

söyler, atılgan, haksızlığa tahammülü olmayan zeki bir arkadaşı. Kadir Çivrilili rahmetli de çok zeki ve akıllı bir arkadaşımı. Bunlar benim bulduğum tahsil imkanlarını bulsalar muhakkak ki en az benim kadar başarılı olacak arkadaşlarımızdandı. Yine rahmetli A. Kadir Kırac ve Kadir Yetkin de çalışkanlıkları ile aklımda kalan isimlerdendir.

- Orta ve lise tahsilinizi Afyon'da tamamlamışsınız, birlikte okuduğunuz bu arkadaşlarınızdan kimler nerelere geldi, hatırlıyor musunuz? Ayrıca bu yıllarda eğitim ve öğretimin çok ciddi olduğu söylene gelmektedir. Buna bakış açınız nedir?

Orta ve lise eğitimimi Afyon Lisesi'nde okudum. O zamanlar Afyon mebusu olan Ali Çetinkaya sayesinde Afyon Lisesi'ne Avrupa'da tahsil görmüş kaliteli öğretmenler tayin edilmişti. Bu nedenle Afyon Lisesi meşhur olmuştur. Bugünkü eğitimle kıyaslama açısından müfredat ve öğrenilmesi gereken şeyler hacmi bakımından bugünkü kadar gelişmiş değildi. Fakat çok ciddi ve disiplinli bir eğitim gördük diyebilirim. İlk yıllarda Çocuk Esirgeme Yurdu, Arif Koç Yurdu denen pansiyonda kaldık. İlk yıllarda bizden üst sınıfta olan, sonra beraber olduğumuz Rüştü Kerman, Kadir Aksoy, bizden üst sınıfta Sadık Öztekin (E. general), yine Mehmet Aydın (Başarılı Edebiyatçı-Yazar), Osman Remzi Sezer üst sınıflardan Musa Başer, bizim sınıftan Kadir Öztürk (Pörnekli) ve Ağbeyim Ata Erenoğlu; orta ve lisede Emirdağ ve Senirkentliler, Bolvadin ve Sandıklılar'dan çalışkanlık bakımından daha önde gelirlerdi. Ortaokul ve lise yılları harp yılları olduğu için yiyecekler kısıtlı, ekmek vesika ileydi. Her hafta Emirdağ'dan gelecek börek ve kurabiye sepetlerini heyecanla beklerdik. Pansiyon çok disiplinli olup, lise öğretmenleri müzakereci olarak nöbet tutarlardı. Pansiyon yöneticisi Arif Bey "kırlmaz" isimli sopası ile yaramazlık yapanları döverdi. Aynı sınıftan okul arkadaşlarımızdan Rüştü Kerman, Kadir Aksoy, Ata Erenoğlu (Hakim), Kadir Öztürk (Kaymakam), Mehmet Sağlam (Doktor-Tüccar), Mete Tan çok zeki, muzip, arkadaş canlısı, sonrada çok iyi bir doktor ve Sağlık Bakanı oldu. Bunların dışında Bürokrasinin çeşitli kademelerinde bulunmuş sınıf arkadaşlarımız vardır. Bu arada bizden yukarı sınıfta Nejat Bilge ve ağabeyi Sabri Bilge vardı. Babaları Celal Bey Emirdağ'da öğretmenlik yapmış, anneleri Emirdağlı idi. Lise yıllarında Nejat Bilge'nin Emirdağlılar'a yakınlık gösterdiği, pansiyonumuzu ziyaret ettiğini, bizlerle arkadaşlık kurduğunu hiç hatırlamıyorum. Daha çok kendini Afyonlu sayar, Emirdağlılar'dan uzak dururdu. Fakültede bizden bir sene yukarıda idi. Orada da yakın bir arkadaşlık, dostluk ve hemşerilikten kaynaşabilecek sıcak bir ilişki hiç olmadı. Nejat Bilge Bey'le yakınlaşmamız ben Üniversiteye asistan olduktan sonra ve rahmetli annesinin hastalığında ilgilenmem nedeniyle



Her başarılı erkeğin arkasında akıllı bir kadın vardır!...

başladı. Sonra o da üniversiteye intisap etti. Hoca oldu. Uzun yıllar sosyal ve mesleki ilişkilerimiz oldu. Nejat Bilge Bey özellikle ticari konularda çok zeki olduğunu, parayı sevmesi kadar çok iyi kazanmasını bildiği söylenir. Çapa'daki öğretim üyeleri Nejat Bilge Bey'in hekim olmasaydı çok meşhur uluslararası bir tüccar olabileceğini söylerler. Şimdi Üniversiteden ayrıldı. Üniversitedeki eski çalıştığı yerle mesleki ve sosyal ilişkisi nasıl bilmiyorum.

Lisede çok değerli hocalardan ders aldık. İyi bir öğrenci sayılırdım ve iftihar listesine geçiyordum. Hocalarım çok severdi ve çoğuyla sonradan hasta-hekim ilişkim oldu. Lisede ilginç bir anım; lise birinci sınıfta devrin Milli Eğitim Bakanlığına bir mektup yazmıştım. O zamanlar Robert Koleji ve Galatasaray Lisesi çok meşhurdur. Lisan eğitimi ön planda idi. Benim buralarda okumak istediğimi, maddi durumumuzun buna müsait olmadığını, parasız yatılı okumak istediğimi yazmıştım. Sonradan Bakanın lisemizi ziyaret ettiğinde mektuptan lise müdürümüze bahsetmiş, benimde haberim olmuştu. Herhalde bunları bir self-motivasyonları, daha iyiyi, daha güzeli öğrenmek için yapıyordum.

- Tıp tahsilinizi ve ihtisasınızı anlatır mısınız? Fakülte Gureba Hastanesi'nde ihtisasınız sırasında Emirdağlı hastalara yaptığınız yardımlar hala konuşulmaktadır. Bundan bahseder misiniz?

Tıp tahsilim bugünkü duruma gelişimde büyük bir kilometre taşı, büyük bir dönüm noktası olmuştur. Liseyi bitirdiğimde tıbbiye, mimarlık ve mülkiyeyi kazanmıştım. Tıbbiye'yi tercih ettim. O zamanlar müracaat edenlerin lise bitirme derecesine göre kabul edilen, disiplinli ve çok rahat, İstanbul'un eski köşkerlerinden dönüştürülmüş, Leydi Tıp Talebe yurtları vardı. Burada okudum, o zamanki koşullara göre çok rahat, bakımlı yurtlardı. Okulu bitirince yurttan okuyanlara 4 yıl zorunlu

hizmet vardı. Burada çok disiplinli bir çalışma düzenine girdim. İkinci sınıftan itibaren mecburi hizmetten kurtulmak için okul ve yurt birincisi olma koşulunu yerine getirmek için olağanüstü çalışmaya başladım. Bunun yanında o zaman yeni önem kazanan İngilizce'yi ilerletmek için Amerikan Robert Kollege'nde kurslara gittim. Fakülteyi bitirinceye kadar Emirdağ'da, bir sefer yaz tatiline gittim, evet düşünebiliyor musunuz? 6 sene içinde bir sefer gittim, başka hiç gitmedim.

1952 yılında 6 yıllık fakülteyi rekor olarak 4 ay önce, Pekiyi derece ile ve birincilikle bitirdim. Yazları, o zaman fakültenin en meşhur ve kaliteli bir kliniği olan III. Dahiliye kliniğine çok devam ettim. Kliniğin Şefi Prof. Dr. Ekrem Şerif Efeli (Allah rahmet etsin, kendisinden büyük yardım gördüm) ve hocalar ile kliniğe sık devamım bir ilişki bir yakınlık oluşturdu. Bu ilişki fakülteyi bitirdiğimde o zamanların en kaliteli, girmesi çok zor olan ve asistanlarının çoğunun lisan bilmeleri nedeni ile gayri müslümlerin teşkil ettiği bu kliniğe girme şansını verdi. Bu başlangıç, bugünkü konumuma gelmemde büyük bir motivasyon ve ivme oldu. Fakülteyi birincilikle bitirdiğim için Ekrem Hoca mecburi hizmetimin üniversiteye devredilmesi için senato kararı çıkarttı. Zamanın Sağlık Bakanı Ekrem Hayri Üstündağ'a mektup yazarak bu işi kolaylaştırdı. Bu cidden başarılması çok güç bir şeydi ve ilk defa oluyordu. Sınıfımdan asistanlığa ilk önce ben başlamıştım. O zamanki sevinç, heyecan ve kendi kendime duyduğum gururu hiç unutamam. Üniversitenin en meşhur kliniğine asistan olmuştum. Asistanların hemen hemen hepsi İstanbullu, ana-babaları İstanbul'da, bir kısmı da Yahudi, Rum, Ermeni, Bulgar asıllı idiler. Böyle bir grup içinde, ciddi, disiplinli ve yüksek tempolu bir çalışma ile kendimi kanıtlamaya çalıştım. Kendimden pek bahsetmek istemiyorum, fakat İngilizlerin bir tabiri vardır "Keep the record straight", "sicili-kaydı doğru tutmak"... Bu açıdan daha sonraki kuşaklara, bir insanın elde ettiği her şeyi,

kendi çalışması, gayreti ve kudreti ile yapması açısından bu öykü çok ilginçtir; çünkü içimizden bazıları doğduklarında şanslı olup, hayatları annelerinin karnında iken kodlanmış, ayarlanmıştır. Halkubî; Büyük Emirdağlı, örnek ve üstün vasıflı sevgili Mehmet Okutan ağabeyimize her rastladığımızda dediğim gibi, rüzgar bizim daima karşımızdan esmiş, hep yokuş tırmanmışız, bu duruma büyük emekler sarfederek, kimseye minnet etmeden gelmişizdir. Böyle olunca, insan kendini daha rahat, daha huzurlu ve daha kuvvetli hissediyor. Fakülte'de III. Dahiliye kliniğinde benim hayatımda yeni bir sayfa açtı demiştim. Evvela bilimsel, sosyal ve insan ilişkileri açısından hocalarımla sevgi ve güvenini, arkadaşlarımla saygı ve takdirini kazandım. Kliniğimizde İstanbul'un o zamanlar en seçkin ve en çok başvuru alan kliniği olduğundan, İstanbul'un o zamanlar, Ticaret, Sanayi, Spor, Sanat, Tiyatro ve Politika kesimlerinin en üst tabakaları ile tanışma fırsatını buldum. Bu insanları tanımak, yaşına ve konumuna göre yakınlıklarını, dostluklarını kazanmak bana büyük bir muhit kazandırdı. Ben kendimi, tanıdığım kimseler ve dünyada gördüğüm yerler açısından çok şanslı hissediyordum. III. Dahiliye'de asistanlığımız sonrası Yahya Kemal, Halide Edip Adıvar, Reşat Nuri Güntekin, Necip Fazıl Kısakürek, Vasfi Rıza Zobu, daha sonraları askerliğim sırasında Güzel Bahçe Kliniğinde Doğan Nadi ile tanışmış, onun doktoru ve dostu olmuştum. Askerlikte Gümüşsuyu Hastanesi dahiliye uzmanıyken rahmetli Latife Uşaklıgil (Atatürk'ün eşi)'in doktoru olmak ve sohbetlerini dinlemek şansına sahip olmuştum. III. Dahiliye'de bulunduğum yıllar Emirdağlı hemşerilerimle aynı bir süreçte çok zevkli ve kalıcı bir bütünleşmenin imkanını yaşadım.

Asistanken her yıl iki defa izin alarak Emirdağ'ına geliyordum. Bu ilk yıldan itibaren, Emirdağ, civar kaza ve köylerden bir çok hastanın beni aramaları, beni beklemeleri bir alışkanlık, bir anane haline geldi. İzni geldiğimde bunları muayene ediyor, gerekenleri tetkik ve tedavi için İstanbul'a kliniğe gelmelerini söylüyordum. Böyle planlamada ilk yıllarda hiç unutmuyordum, Hamzahacı Köyünden Cafer hoca, eşi Yeşil Elif, Süleyman Kerman, Türkmenköylü Hacı Nasuh, Güveçili Hüseyin Çapa, Yöregilli Musa Yayla, Bahtıyarın Cemil, Pörnekli Kör Muhtarın kızı Düriye, Kara Cafer'in eşi (Şükrü Deniz'in bacası) Cemal Urfalı'nın eşi Sofunun Hacca, Hacı kız (Kemal Molla'nın annesi), Hakkı Çıldır, Mazhar Erenoğlu, rahmetli Mehmet Sayın'ın eşi veya kız kardeşi, Şahin Üniver gibi asistanlığımın ilk yıllarında kliniğe yatırdığım hastalardır. Bunların hepsi ciddi tedavi veya ameliyat gerektiren hastalardı. Gureba'da bulunduğum yıllar ismini hatırladığım - hatırlamadığım birçok Emirdağ, civar köyler ve Bolvadin'den gelen hastaları yatırıp tedavi etmek



Erenoğlu'nun kızı Neslihan ve oğlu Hakan...



imkanını buldum. Böyle bir sağlık hizmeti elde etmeleri pek kolay değildi. Hem kendi kliniğim ve diğer kliniklerde kazanmış olduğum sevgi, saygı ve güvenceye dayalı muhit, bu işi kolaylaştırıyordu. Bunu niçin yapıyordum? İstikbalde siyasi bir yatırım mı? Zannetmiyorum; Sonradan ticari maksatla bir hasta potansiyeli yaratmak mı? Onu da hiç zannetmiyorum. Asla; beni tanıyanlar böyle bir şey yapmayacağını bilirler. Peki niçin yapıyordum? Yöremin insanların, kendi içlerinden birinin bir hemşerilerinin, onlara yardım edecek, onlara sahiplenecek birinin böyle bir yerde görev sahibi olduğunu bilmeleri ve gözlerindeki memnuniyet ve gururu görmek bana büyük bir zevk ve heyecan veriyordu. Aynı duyguları şimdi çalıştığım Fakülte Hastanesinde vizitlerimde Emirdağlı hastalarda görüyorum. İşin ilginç yanı dede, baba, torun üç nesle sağlık hizmeti vermek ayrı bir şans. Dedesini muayene ettiğimde 10-15 yaşında olan ve hatırlayan Emirdağlı şimdi 40-45 yaşında ne ilginç, o da hastam olabiliyor. Hiç unutmam Yeni Köylü Ömer Çiftçi (Allah rahmet eylesin, mert, tatlı, sözünü hiç sakınmayan bir gönül adamı idi) bir hastası için Gureba'ya geldiğinde benim çalışmamı ve durumumu görünce "Esat Bey sen bir efsane olmuşsun" demişti. Yine rahmetli Seydi Çiftçi ve Celil Mutlu, beraberce muayene için geldiklerinde, Seydi Çiftçi o kendine has nutuk söyler gibi hamasi tavrıyla, "Azizim, Esat Bey kardeşim, sen bu işin Profesörü olmuşsun, tebrik ediyorum" dediğini anımsıyorum.

- Emirdağ'ına izinli geldiğim günlerin akşamları Cemal Doğan dayımın otelinin merdiven altı sohbetleri anılarımda ayrı bir yer tutar. İzinli olduğum 15-20 gün her akşam orada Cemal Doğan, Abdülkerim Kalender, Mustafa Erşahin, Celil Sezer, Hacı Bayram Kahya, Çoğulu Kamil, Mehmet Çıldır, Terzi Raşit bu toplantılara katılır, o zamanki siyasi ahvali konuşurduk.

Her geldiğimde hatırlamı, soran, çok çok görüştüğümüz Esat Elçin öğretmen, Osman Çelik, Cemal Çelik, Peşref (Mustafa Gezer), Terzi Hulusi, Terzi Ahmet Aras, Mehmet Tütüncüoğlu, Ahmet Tütüncüoğlu daha ayrı bir düzeyde sohbet ettiğimiz kimselerdi. Hepsine Tanrıdan rahmet diliyorum. Gureba'da asistanken Karaağaç'lı Koca Mevlüt (Ergülbüz) ile Şükrü Deniz hayvan ticareti için İstanbul'a gelirken, beni ziyaret ederler, bir sağlık sorunları var ise ilgilenirdir ve onlarda bizi birkaç arkadaşlarla bir gece bir lokantaya ve bir gazineye götürürlerdi. Bu bizim için büyük bir değişiklik olurdu. İhtisasımı bitirdikten sonra askerliğimi tamamladım. Askerliği İstanbul Gümüşsuyu Askeri Hastanesi'nde uzman olarak tamamladım. Burada bazı günler üniversiteye devam ediyordum. Askerlikten sonra Eskişehir'de evlendim. İnsanın başarılı olması için evde mutlaka huzurlu olması lazımdır. Her başarılı bir erkeğin arkasında akıllı bir eş vardır. Ben başarılı olduysam çok mantıklı, temkinli, sabırlı, daha güzel ve olumlu fikri ve düşünce üreten bir eşe sahip olmamı nedeni iledir.

Yetişmiş, meslek sahibi, evli, iki evladımızın yetiştirilmesinde ve bugünde eski tempo ve rahatlıkla okuyup yazmamda eşimin büyük rolü olmuştur.

- Tıp tahsilini tamamladıktan sonra istihyas için ABD'ine gittiniz, oradaki çalışmalarınızı, gördüklerinizi, o günlerdeki teknolojik gelişmeyi nasıl yorumluyorsunuz? Ayrıca yurdumuzdaki çalışma, gelişme şekliyle mukayese ederseniz nasıl bir neticeye vardığınızı izah eder misiniz?



Fakültede iken uzmanlıktan sonra en büyük arzum Amerika'ya gitmek, uzmanlığımı bir alanda geliştirmekti. ABD'de benim ilgilendiğim alanın en önde gelen bilim adamlarına mektup yazdım. Dünyanın en meşhur karaciğer uzmanı ve bu alanda yaptığı araştırmalarla büyük ün yapmış Dr. Patek'den gelen teklifi değerlendirdim. New York'un Colombia Üniversitesinde 4 yıl onunla çalışma şansına sahip oldum. İnsanın kapasite ve kabiliyeti dışında şansın rolü de inkar edilemez. Ben kazandığım bu şanslarda rahmetli anamdan aldığım duaların büyük katkısı olduğu kanısındayım. Amerikalılar'ın dahi girmesi zor olan böyle bir ilim yuvasında dünyanın en meşhur ve yazdıkları kitapları okuduğumuz bilim adamları ile çalışmak Tanrı'nın büyük bir lütfuydu. Burada Alkol-Karaciğer ilişkisi hakkındaki yaptığımız çalışma kendi alanında yapılan birçok çalışmaya ışık tuttuğu gibi hala birçok kitapta çalışmaya atıf yapılmaktadır. Bu çalışmam ve burada kazandığım güvence sayesinde döndükten sonra kısa sürelerle 8 defa Amerika'ya gitme imkanım oldu.

Amerika'ya ilk gittiğimde tıbbi teknoloji bizden çok ileri idi. Özellikle Laboratuvar ve bilimsel araştırma açısından büyük fark vardı. Bizim beyin jimnastiğimiz, analitik düşüncemiz onlardan geri kalmaz, belki daha da üstündür. Şimdi Sofistikiye tıbbi teknoloji birçok alanda Amerika ve Avrupa ile aynı seviyede diyebilirim.

- Amerika dönüşü Eskişehir'e yerleştiniz. Profesör oldunuz ve mesleğinizde saygın bir yere geldiniz. Eskişehir'e yerleşme sebebinizle birlikte mesleğinizdeki

başarı sırrınızı neye borçlusunuz?

Amerika'dan döndükten sonra eski kliniğim İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi III'a dönme düşüncem vardı. Değişen yeni koşullara rağmen kadro da bulmuşlardı. Fakat Amerika'dan dönüşte İstanbul'a yerleşmede ekonomik güçlük nedeni ile kararsızdım. Sonunda İstanbul'daki hekim arkadaşlarımın, hocaların ve dostlarımla tavsiyelerine rağmen birden karar verdim ve Eskişehir'e geldim. Çoktandır uzak kaldığım, bana maddi manevi ihtiyaçları olan aileme yakın olmak, hemşehrilerime yakın olmak istedim. Eskişehir'e yerleştim. Devlet Demir Yolları Hastanesi'nde görev aldım. Eskişehir'de ilk defa İstanbul ve Ankara'daki Üniversitelerdeki arkadaşlarımla davet ederek çeşitli konularda konferans, simpozium ve seminer tertipleyerek tıbbi yenilikleri buradaki hekimlere tanıtmaya çalıştım. Buraya yerleşince aynı Gureba'daki gibi Emirdağlı hastalarla ve hemşehrilerimle ilişki ve iletişim, hasta-hekim düzeyi dışında daha değişik boyutlar kazandı. Bu müddet içinde modern yöntemleri yerleştirmeye çalıştım. Yine çok zevkli, disiplinli, dürüst ve saygınlık kazanan bir hekimlik sanatı yerleştirmeye çalıştım. Civar illerden de gelen geniş bir hasta kesimi tanımaya başladım.

Hekimlik dünyanın en ulvi ve o kadarda sorumluluk isteyen bir mesleğidir. Hastanın ve etrafının güvenini kazanmak çok önemlidir. Hastalığın tanısına varmak en güvenilir, en geçerli yöntemleri aramaya ve tatbik etmeye özen gösterdim; meslekteki başarı sırrım, hastayı bir eşya gibi görüp kazanç vesilesi olarak düşünmemektir.



Sn. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel Hastanemizin açılışına onur verdiler...

Devamlı olarak yenilikleri takip etmek benim meslekteki en önemli ilkelerimden biridir. Şimdiye kadar konuşmacı olarak 30-35 yurtdışı, 80-90 yurtiçi konferans ve sempozyuma katıldım.

Başarının sırrı sorunuza gelince; Bugünkü ekonomik çarpıklığı ve sosyal çalkantılara rağmen, yinede çok çalışmak, dürüst olmak, dedikodudan uzak, vakti pozitif olarak değerlendirerek, huzurlu, sağlıklı ve güven dolu bir aile yapısı, toplumda güven ve saygı kazanmak, işte başarımın sırrı bence bu. Sonra hepsi bunları takip ediyor.

- Çok kitap okuduğunuzu duyuyoruz. Bu yoğun uğraşı arasında okumaya nasıl vakit ayırıyorsunuz? Ve bu çok yönlü çalışmaya bütünyenizin tahammül edip etmeyeceği sorusunu kendi kendinize hiç sordunuz mu?

Evet küçükten beri çok kitap okurum. Bu alışkanlığımı herkes biliyor ve söylüyor. Bu bir alışkanlık, bir yaşam biçimidir. Mesleki yenilikleri için devamlı okuma alışkanlığı yanında edebi, sosyal ve yakın Türk siyasi tarihi, Kurtuluş Savaşı ve sonrasına ait eserleri okumak beni dinlendirmektedir. Ayda en az 1-2 tane bu alanda kitap okuma adetim var. Bir üniversite hocası, öğrenci ve asistanlarına mutlak en modern bilgi vermek zorundadır. Bence bir kürsü hocasının genel bilgisi çok geniş olmalıdır. Şunu unutmamak lazımdır, bugünkü bilgi çağında bilgiler ve buluşlar çok çabuk eskir, toplum, ya yeni yüzler istiyor veya kişinin devamlı kendisini yenilemesini istiyor.

- Bilindiği gibi bu çalışmalarınız sizi Osmangazi Üniversitesi'nin ilk Rektörü olma onuruna ulaştırdı. Rektörlüğünüz esnasında neler yaptınız, şöyle bir sıralar mısınız?

Evet, önce Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Anabilim Dalı Başkanı, Bölüm Başkanı, sonra Dekan oldum. Sonra da Osmangazi Üniversitesi Rektörü oldum. Dekan olunca Fakültenin fiziksel yapısı, eğitim ve teknoloji alanında büyük bir ivme kazandığı, bütün fakülte mensupları tarafından söylenmektedir. Rektörlüğe başladığımda inşaatı tamamen yarım kalmış bir hastane vardı, Üniversiteye bağlı birimler ihmal edilmişti. Ayrılmadan doğan haklarımızın verilmediğini herkes biliyordu. Yeni bir Üniversite, yeni bir kadro, yeni bir yapılanma, bomboş bir hastane, bunları kısa zamanda başarmak, üniversiteyi her bakımdan örnek bir hale getirmek büyük bir gayret istiyordu. Zannedersem ben bunu başardım. Bunda da Ankara'da Cumhurbaşkanı, Hükümet, Meclis, Maliye Bakanlığı ve YÖK ile kurmuş olduğum iyi ilişkilerin büyük rolü oldu. Eskişehir kamuoyunun büyük ilgisini gördüm. Yerel yönetim ve Valiliğin yardımları büyük oldu. Kısa zamanda Türkiye Üniversiteleri içinde önemli konuma geldi. Bunu üniversite öğretim üyesi arkadaşlar, kamuoyu, YÖK ve Ankara'da ilgililerden, arkadaşlardan

defalarca duymak bana haklı bir gurur ve sevinç verdi.

- Çevrenizin ve kamuoyunun çok istemesine rağmen kanuni bir engel nedeniyle ikinci kez Rektörlüğe aday olamadınız. Bu durumun gerçekleşmemesine sizi tanıyanların çok üzülüp üzüldüğünü biliyoruz. Bu husustaki sizin düşüncelerinizin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?

İkinci Rektörlüğe kanun engeline rağmen birçok hukukçu, Meclisteki hukukçular ve Üniversite öğretim üyeleri arkadaşlarımdan hemen hemen hepsi tekrar seçime girmemi istediler. Fakat benim hayatta bir prensibim bir düsturum vardır. Hayatta birçok güzel şeylere, başarıya ve makama imza attım. Başardım. Bunlar hep tartışmasız ve en ufak komplikasyonu olmayan olgulardı. Eğer bir olay, bir kazanma sonradan tartışma, yasa açısından bazı endişeleri getirecekse ben buna çok dikkat ederim. Bunda da böyle oldu. Öğretim üyesi arkadaşlarla bu konuyu konuşurken bir makamın en saygın ve güzel bir zamanda bırakmak büyük erdemlilikti dedim.

- Ötümüzdeki yıllarda emekli olacağınızı biliyoruz. Emekliliğinizde neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Emekli olunca mesleki ve diğer konulardaki deneyim ve bilgi birikimimi yine halkımın ve öğrencilerimin hizmetine herhangi bir şekilde vermeyi isterim.

- Bir ömür boyu, hiç ara vermeksizin bu çalışmalarınızı siyasi bir uğraşı ile süslemek ister misiniz?

Bu konuyu ve yakıştırmayı çok zaman sevgili hemşerilerim dile getirmişlerdir. Birçok kimse çeşitli birikim ve deneyimlerimi zaman gelince halkın ve ülkemizin hizmetine başka ve çok ulvi bir süreçte vermek mi istemiştir.

Bilim yolu ile politika yolu bambaşka şeylerdir. Bilim yolu rasyonel, ciddi, disiplinli olup, yalan ve hileyi götüremez. Politika daha pragmatik daha pratik olayları daha spot işleyen kendine özgü kuralları olan bir oyundur. Bir hemşire kitlesi sizi sevebilir, sizi bağrına basabilir, fakat Rektör'de olsanız, profesör de olsanız bu kitleyi bugünkü sistemde 3-5 profesyonel kişinin idare ettiğini düşünecek olursanız bunu çok iyi düşünmek lazım. 300-500 kişinin seçtiği kimseye oy vereceksiniz. Görüyorsunuz halkın bugünkü politikaya, politik sisteme güveni ve saygısı kalmadığı gibi Türkiye politika bakımından tıkanmıştır. Gelecek ne gösterecek, göreceğiz.

- Siyasi hayatımızın bugünkü geldiği noktaya nasıl bakıyorsunuz? Türkiyemiz'in daha iyi olması için nelerin yapılması gerektiği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Siyasi hayatımızın bugün geldiği nokta; Türkiye tarihinde hiç görmediği ve hak etmediği sosyo-ekonomik bir bozukluk içindedir. Bütün kurumlarda istikrarlı bir tutum için siyasi istikrar gereklidir. Türkiye ekstrem kamplara bölünmek isteniyor. Hergün, Başbakanlık yapmış,

Meclis Başkanlığı yapmış veya siyasi kadrolarda bazılarının akıl almaz yolsuzluk haberleri ile çalkalanıyor. Devletin içinde dokunulmaz bazı kişiler türemiş ve en korkuncu Meclis Yasama erkini kaybetmiş, hiçbir şeyi denetleyemiyor. Yargı erki gittikçe yara oluyor; bir kısmı gayet planlı ve korkunç bir şekilde ülkeyi yıllar öncesine götürmek istiyor. Devletin köküne dinamit sokup, ülkeyi karanlık bir rejime sürüklemek istiyor. Türkiye'deki son yıllarda siyasal istikrarsızlık dış ülkelerde itibarımızı azaltmış, zedelemiş. Avrupa'da lider durumda olması gereken bir ülke, ikinci, üçüncü sınıf ülkelerin siyasal hareketine maruz kalmıştır. Türkiye'ye neredeyse %15-20'lik marjinal bir oya sahip radikal düşünceli partiler idare etmek istiyor. Türkiye'nin bu kadar çok partiye tahammülü yoktur. Bir an önce merkez sağ ve sol partiler biraraya gelmeli, başka bir çözüm yolu yok.

- Emirdağlılar Sosyal Dayanışma, Kültür ve Eğitim Vakfı'nın kurulmasını nasıl buluyorsunuz ve Vakfın yaşaması için tavsiyeleriniz neler olabilir?

Emirdağlılar Sosyal Dayanışma, Kültür ve Eğitim Vakfı'nın kuruluşunu çok olumlu ve umut verici buldum. Kurucu arkadaşlarım Emirdağlılar'ın her kesimini bitaraf olarak kucaklayacak saygın kimseler; ümit ve temenni ederim ki bütün Emirdağlılar bu vakfın gelişmesi için elinden geleni yapar. Artık parçalanıp bölünme değil, sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik dayanışmanın simgesi olarak bu fırsatı kaçırmamak zamanıdır.

- Sizin bir Emirdağ sevdalısı olduğunuzu, hatta Emirdağlı olup da bir şöyleşi esnasında Emirdağlıyım demeyenlere tutulduğunuzu hep biliyoruz. Bu konuyla ilgili duygularınızı anlatır mısınız?

Evet benim Emirdağlılığım ayrı bir tutku, bir yaşam biçimidir. Amerika'da bulunduğum yıllarda çalıştığım Üniversite Hastanesinin idare işlerine bakan Almanya göçmeni Yahudi kökenli bir doktor hanım vardı. Birgün nereli olduğumu sorduğunda Emirdağlıyım demiştim; Bütün Emirdağlıların yaşayan Emirdağlılar içinde prototip Emirdağlı olarak da tanımlayacağı, meslek, kişilik ve kültür bakımından çok üstün vasıflara sahip sevgili Mehmet Okutan ağbeyimizle beraber olduğumuzda, Emirdağlılık şuurunu, sevgisini heyecanla ve anılarla birbirimize anlatırız.

Benim yayla doğumlu olmam, diğer yünden belki de mesleki nedenlerle yıllarca Emirdağlı hemşerimle görüşme ve buluşma sıklığı, bende daha değişik duygu ve farklı boyutta bir Emirdağlı olma gurur ve sevgisi geliştirdi. Bulduğum her konumda Emirdağlı

hemşerime yardım etmek bana büyük bir zevk verdi.

- Mesainize zaman zaman yürüyerek gittiğiniz söylenmektedir. Bu husustaki amacınızı açıklar mısınız?

Yürümeyi eskiden beri çok seviyorum, bu bende bir tutku haline geldi. Hele uzun yürümenin sağlıklı yaşam açısından bazı risk faktörleri için iyi olduğu bilgisini edindikten sonra bunu devamlı yapıyorum. İstanbul'da hastaneye uzak mesafelerden yürüyerek dönerdim. Yıllar önce Yayla'da Senatör Mustafa Çelik, rahmetli Hacı Bayram ve Banka Müdürü Ahmet Beyle bir anımı hatırlıyorum. Göğüs'den Gökkuyu (tabii aradaki Gölçükleri, Zibetli, Kirazlı, Yassıyurt'u saymıyorum) yaya dolaştığımızda onlar yorulmuş, ben Kapaklı'ya kadar çıkıp, Çeğilli Pınar'dan göğüse geri dönmüştüm; Cumartesi-Pazar'lar hastaneye yaya gider gelirim. Bunu herkese de öneririm. Yazın, yazlıkta tepeleri, ormanları devamlı dolaşırım.

- Son olarak Türkiyemiz için, Emirdağ için neler söylemek istersiniz.

Son olarak Türkiye için söyleyeceğim ülkemizin bu karamsarlık, kargaşa, istikrarsızlık ortamından kurtulup, silkinip bir an önce kaybolan yılları telafisine gitmesini istemektedir. Bir taraftan yolsuzluk, diğer yünden bölücülük ve bir yandan da dinle ilgili olmayan 3-5 yobazın gayreti ülkenin huzurunu bozmaktadır. Tek çıkar yol, güçlü, kuvvetli siyasal bir kadro ve istikrardır. Bu da hergün yerel ve merkezi politikacıların birbirlerine küfür edip kavga etmesi ile değil, bir an önce ülkenin birlik ve beraberliği için ülke için çalışmakla olur. Halkı politika ve politikacıya ısındırmanın yolu dürüst, medeni, cesaretli olan gerçek aydın birilerinin bu işi ele alması gerekir. Bugünkü Meclisin durumundan bütün herkes utanmakta ve üzüntü duymaktadır. Emirdağ için söyleyeceklerim yurtiçi ve yurtdışı Emirdağlılar'ın erkek potansiyellerini iyi kanallara etmeleri ve bütün güçlerini çeşitli fikir ve politika farkına rağmen bir havuzda toplayabilmeleri. Bu sosyal, kültürel ve ekonomik gücü siyasal süreçte de yansıtmalarını Emirdağ için en iyi dileklerle temenni ederim.

Osmangazi Üniversitesi Eski Rektörü Prof. Dr. Sayın Esat ERENOĞLU'nun bir rahatsızlık geçirdiğini öğrendik. Vakıf Yönetim Kurulu adına kendilerine geçmiş olsun dileklerimizi iletiriz.

Antalya'dan MERHABA

Gazeteci/Yazar Erdoğan KAHYA

* * *

Öğretmenim Muharrem Kubat'ın yıllar sonra sesini telefonda duyduğumda oldukça heyecanlandığımı söylemeliyim. Muharrem Kubat, her zamanki gibi sevecen ve babacan ses tonu ile müjde veriyordu adeta. Ses tonundan sevinçli olduğu belliydi:

"Erdoğanım Emirdağlılar Sosyal Dayanışma, Kültür ve Eğitim Vakfı'nı kurduk. Bir de dergi yayınladık. Sana onlardan gönderiyorum. Oradaki Emirdağlılar'a dağıt. Hemşehrilerimizle bu yolla iletişim kurmayı planlıyoruz."

Öyle mutlu olmuştum ki, çok sevgili öğretmenim Muharrem Kubat, konuştuğça eskilere gidiyor. Emirdağ yıllarım bir bir gözümün önüne geliyordu. Emirdağ'dan uzak olanlar için bir özlemdir memleket. Konu-komşu, eski arkadaşlar, tozlu, çamurlu yollar, yaylalar... Dile kolay 30 yıl önce ayrıldığımız memleketimin hasreti...

Sevgili Muharrem Kubat'ın gönderdiği Emirdağ Dergisi'nin ilk sayısı elime geçtiğinde telefon görüşmemizdeki hasret, yerini sevinçle karışık bir heyecana dönüştürdü. Buram buram Emirdağ kokan dergideki yazıları bir solukta okuduktan sonra unutulmaya yüz tutmuş geleneklerimizi yaşadım, türkülerimizden, ağıtlarımızdan, delilerimizden şairlerimizden, her bir şeyinden haberdar oldum memleketimin... Uzun Çarşı'yı dolaştım. Adaçalı'na çıktım, Fikret Akın'la gezek dolaştım, Elif Bağcı kardeşim 40 yıl önceki öğretmenim Halide Erenoğlu'nun o masmavi gözlerini anımsattı bana... Ben sevinmeyim de kim sevin sin, ben mutlu olmayayım da kim olsun? O yüzden Kubat hocama teşekkür ediyorum. Dergiye emeği geçenleri kutluyorum. Ellerine sağlık...

Emirdağ Dergisi'nin saygıdeğer okurları; sevgili hemşehrilerim;

Anlatmaya çalıştığım güzellikleri tüm hemşehrilerimin birlik-beraberlik içinde yaşamasını dilerken, bunun en güzel yolunun da; Eskişehir'deki hemşehrilerimin yaptığı gibi bir çatı altında toplanmak olduğunu kabul etmek lazım. Bu yönüyle Vakfımızın kuruluşunun önemli bir adım olduğu kanısındayım.

Peki Emirdağ ve Eskişehir dışında olan hemşehrilerimiz ne olacak? Bu sorunun tek bir cevabı var. O zaman diğer kentlerde yaşayan Emirdağlılar, ayrı ayrı dernek kurmaktansa Vakfımızın şubelerini açacaklar. Antalya'daki Emirdağlılar olarak Emirdağlılar Sosyal Dayanışma, Kültür ve Eğitim Vakfı'nın Antalya Şubesi'ni açmaya hazır olduğumuzu söyleyebilirim.

Bizler Antalya'da biraraya geldiğimizde Emirdağ'ı yaşıyoruz. Birlikteliğin tadını sonuna kadar çıkarıyoruz. Nüfusu Derviş'in oğlu, öğretmenimiz Abdülkadir Türkmen, Cöge Mehmet'in oğlu Orhan, Cemal, Potukların DDT Muzaffer, Abdil Hoca, Bilallerin Cemalettin, Ahmet Beylerin Vural Hoca, Polis Cingöz, Kabakçılardan Mehmet Çekiç'in oğlu Levent, Uzun Cemil'in oğlanları Muhterem ile Cahit, Gazozcu Hamza'nın oğlu Sami, Şekercilerin Mustafa'nın oğlanları Mehmet ile Süleyman daha bir çoğumuz sık sık biraraya geliyoruz. Birbirimize kakıç kakıp, türkü çığırıp, güveç yiyip hasret gideriyoruz. Antalya'da Emirdağ Abdallarından oluşan bir fasıl grubumuz bile var. Mutlu bir tablo oluşturuyoruz. Vakfın şubelerini açtığımızda bu sayıyı daha da arttırabiliriz.

Hepimizden hepinize özlemle sevgiler, saygılar...

Ömer Faruk Yaldızkaya ve Emirdağ

S. Burhanettin AKBAŞ

Ömer Faruk Yaldızkaya, 1958 yılında bir Türkmen yurdu olan Emirdağ'da dünyaya gelmiş. Türk kültürüne hakim, şuurlu bir araştırmacı-yazardır. "Her Yönüyle Emirdağ" isimli kitabında kullandığı metod ve tasnifler son derece sağlamdır. Tarih ile efsaneyi ayırdetmiş, ilmi bir yaklaşımla Türk Yurdu Emirdağ'daki Türk boylarına ulaşmış (Bayat, Çepni, Döğer, Karaçalı, Kayı, Peçenek, Yıva, Yüreğir), daha sonra da, bu güzel Türkmen beldesinin gelenek ve göreneklerine yönelmiştir. Dipnotlarıyla, kaynakçasıyla, gösterdiği tanıklar ile Emirdağ'ı kendinden sonraki nesilleri etkileyecek bir araştırmayı ortaya koymuş; Türk Folkloru, Türk Dili ve Edebiyatı için önemli bir eser meydana getirmiştir. Emirdağlı gençler, yörelerini ve kendilerini merak ettiklerinde, soyca Oğuzhan'ın neslinden gelen, İslamiyetle şereflenmiş yüce Türk milletinin bir ferdi olarak, Karaevli boyunun Muslucalu oymağından olduklarını öğreneceklerdir. Kendi törelerini yaşatmak için sarfedecekleri her çabada, Ömer Faruk Yaldızkaya'nın bu eserle kazandırdıklarının payı olacaktır.

Türkmen topluluklarında gelenekler hep birbirine benziyor ve meydana gelen çeşitlenmeye insan hayran kalıyor. Dilde de aynı benzerlik ve çeşitlenme görülüyor. Yaldızkaya'nın Emirdağ yöresine ait verdiği kelimeler, sanırım Türkmen yurtlarındaki dil birliğini gösteren güzel örneklerdir:

Annaç: Yamaç, karşı,
Balkımak: Parlamak,
Bildır: Geçen yıl,
Çimmek: Yıkanmak,
Ellaham: Herhalde
Gada: Dert, üzüntü,
İşlik: İç gömlek,
Kalın: Başlık,
Okucu: Okuyucu, davetçi vb.

Yaldızkaya, kendi yöresinin hakkını veren bir insandır. Kendisi "Emirdağ Yöresi Türkmen Ağıtları" (İzmir, 1992) kitabıyla, Emirdağ yöresini bu kez de ağıt yönüyle incelemiştir. Kitapta önce Emirdağ hakkında tarihi ve coğrafi bilgiler vermiş, sonra da, "Ağıt nedir?"

başlığı altında Türk kültüründe ağıt ve ağıt geleneğini incelemiştir. Yirmi sekiz sayfalık bu incelemeden sonra 54 ağıt metnine yer verilmiştir. Ağıtlar konularına göre tasnif edilmiş ve sekiz bölüme ayrılmıştır.

"Ağıt-Türkü İlişkisi" bölümünde ağıtların türküleştiklerine dikkat çeken yazar, Orta Anadolu'ya ait "bebek", "Celal Oğlan" ve "Gelin Ayşe" gibi türküleri örnek gösteriyor. Türkülerin konularına göre tasnifini yapanlar, ağıtları zaten "Yas Türküleri" olarak gösteriyorlar. Çünkü, ağıtlarda ezgi esastır. Tabii ağıtların hepsini usulsüz havalar (uzunhava) olarak göstermek de uygun olmamaktadır. Bu olsa olsa bir genelleme olabilir. Çünkü, bir kısım ağıtlarda çok güçlü nakaratlara rastlanıyor. Nakarat bölümleri, sadece dörtlüklerin son mısralarında değil, bazan da -türkülerde olduğu gibi- ayrı bir beyit oluşturuyorlar. Emirdağ ağıtlarında da böyle bir çok örnek bulunmaktadır. Mesela, Ahmet Yenilmez'in ağıdı (numara: 8) böyledir. Nakarat kısım haklı olarak ayrı yazılmıştır:

Kurban olurum Ahmet Eşime

Dullukda mı geldi öksüz başıma

"Değirmen başında vurdular beni" isimli bir Erzurum Yöresi yas türküsünde bentlerin sonunda nakarat olarak:

"Vurma Ragıp vurma nar danesiyem

Anamın, babamın bir danesiyem"

nakaratı vardır ve türkü uzun hava formunda değildir.

Yaldızkaya'nın Ağıt-Türkü incelemesinin bir benzerini de, "Kayseri Yöresi Avşar Ağıtları" adlı doktora tezi çalışmasında, Ağıt ve destan türleri arasındaki ilişkiler üzerinde durarak Erdoğan Altınkaynak yapmaktadır. İnşallah, bu tez bittiğinde kitap olarak karşımıza gelir ve Emirdağ Yöresi Türkmen Ağıtları gibi hem yöre insanının, hem de Folklor ve Halk Edebiyatı alanında çalışanların kaynak eserlerinden biri olur.

Folklor araştırmacısı ve yazar Ömer Faruk Yaldızkaya, Emirdağlı olduğu için şanslıdır; Emirdağlılar ve bizler de, bir Ömer Faruk Yaldızkaya olduğu için şanslıyız. Yaldızkaya'nın daha nice çalışmalara imza atacağını bilerek, çalışmalarında başarılar diliyor, böyle güzel bir Türkmen beldesini tanıttığı için teşekkürlerimi sunuyorum.

Çakıcı'nın Sarı Ruhi

Mesut ACET

Yiğit namıyla anılmış. Sizlere bu sayıda, Emirdağlı'nın bütün özelliklerini taşıyan, son derece esprili ve nüktedan, aynı zamanda şair ruhlu, ağzından dökülen her sözü veciz gibi olan Çakıcı'nın Sarı Ruhi'den söz etmek istiyorum.

Emirdağ Tarım Kredi Kooperatifi'nin emekli müdürü olan Çakıcı'nın Sarı Ruhi'yi, Kooperatif Müdürlüğü sırasında teftiş eden Müfettiş, "onun sözleriyle bir ajanda doldurulur" der. Çünkü onun veciz konuşmaları çok hoşuna gider.

Ruhi İYİĞÜN, genç yaşta trafik kazasında eşini ve çocuğunu kaybeder. Hanımına meşhur bir ağıt yakar. Eşi Resmiye'ye yaktığı ağıt dilden dile dolaşır.

"İşimiz düzgündü, ağzımız tatlı,

Bir karım var idi, Resmiye adlı,

Felek kemendini boynuna attı,

Boynundan kemendi kurtaramadım." diye

başlayan ağıt 24 dörtlükten meydana geliyor. Ağıt'ın bir yerinde;

"Atın yerine de eşek bağlamam,

Kötü olsaydın sana ağlamam,

Allah'ıma söz veriyom al gelin,

Senden başkasına bel bağlamam." diyor. Diyor demesine ama, Ağıt'ın ilerleyen bölümlerinde;

"Kaldırım'dan gelin aldım yerine,

Bu evlenme çok gidiyor zoruma,

Gücenme sözüme rahmetlik karım,

Varılmıyor yalan dünyanın sonuna." diyerek ikinci evliliğinin gerekçesini anlatıyor. İkinci evlilik deyince şöyle bir durmak lazım. Onun içinde;

"İkindi güneşinin ferimi olur,

İkinci evlilikte karımı olur,

Allah benim düneğimi dağıttı,

Karısız evin de tuzumu olur." diyor.

Eh, ne de olsa ikinci hanım. Nazını çekmek daha bir zor. Onun için Sarı Ruhi, ikinci hanımının bir dediğini iki etmez. Kendisi de, hanımı da minyon

tipli. Bunun için de; "Aşım acıcığ, karının küçücüğü makbuldür." dermiş.

Birgün ikinci hanımı Sarı Ruhi'den, kendisini Akşehir'deki Nasrettin Hoca şenliklerine götürmesini ister. İkinci evliliğin ilk yılları, hanımı kırmak olmaz, el mahkum gidilecek, ama Sarı Ruhi'nin hala ehliyeti yok. Yıllardır taksi kullanılır, kaza yapar, hanımı çocuğu ölür, tekrar araba alır ama ehliyet almaz. Bildiğim kadarıyla tam 18 yıl ehliyetsiz araba kullanmıştır. Emekliliğe yakın bir zamanda almıştır ehliyetini. Neyse uzatmayalım. Ehliyeti yok, Akşehir'e şenliğe gidecek, bir çözüm bulmak lazım. Emirdağ'da sürekli araba kullanıyor ama idare ediyor. Şehirlerarası yola çıkacak, bir çözüm bulması lazım. Akşamdan hanımı bük-meleri, börekleri yapar, yolluklar hazır. Çözüm de Sarı Ruhi'nin cin gibi fikrinin içinde. Evinin karşısındaki camiden, sabah namazından sonra boş tabutu alır, taksinin üzerine sarar. Hazırlanan yolluklar tabutun içine konur, sonra tabut bayrağa sarılır. Şehirlerarası yolda trafik polisi durdurursa, "cenazemiz var" diyecek ve polisten kurtulacak. Nitekim düşündüğünü yapar. Taksinin üzerinde Türk Bayrağına sarılı tabutla Akşehir'e yola koyulur. Yol boyunca Sarı Ruhi arabanın üzerinde tabut olduğunu unutmaz. Yolda bir polis arabaya selam durur, Sarı Ruhi buna bir anlam veremez. Ta ki Çay dörtyolunda tekrar polisleri görür, Sarı Ruhi telaşlanır ve yavaşlar, polis yavaşça eğilir; "Cenaze mi var-" der. O zaman Sarı Ruhi ayılır ve üzüntülü bir edayla; "Cenazemiz var, defnetmeye gidiyoruz." der. Polis de "Başımız sağolsun." der ve selam durur. Sarı Ruhi ilk polisin neden selam durduğunu o zaman anlar.

Neyse, Akşehir'e şenliğe gidilir, tabut indirilir, içindeki yiyecekler çıkarılır, yenilir, eğlenilir ve bu defa bayrağa sarılmadan boş tabutla geri dönülür.

İşte Sarı Ruhi bu. Fıkra gibi bir olay. Ama aynıyle vaki.

Emirdağ'da Türkü Yakma Adeti

Eğitimci Fikret AKIN

Şair ve Yazar / Folklor Araştırmacısı



Başta Eskişehir olmak üzere yurdumuzun çeşitli illerinde, ilçelerinde düzenlenen, bizim de katıldığımız ve Emirdağ'ımızın kültürel değerlerini bildirilerimizle tanıtmaya çalıştığımız çeşitli "Halk Edebiyatı" seminer,

kongre ve sempozyumlarda, ayrıca yine Emirdağımız'ı tanıttığımız televizyon programlarında şahsıma en çok sorulan bir soru vardır. O da Emirdağ türkülerindeki ve bilhassa türkü sözlerinde derin anlamın nereden geldiğidir. Bu mana zenginliğine başta meşhur olmuş "Emirdağlarına kara gidelim", "Yaşar", "Al Fadime", "Harmana yığarlar sarı samanı", "Zalım poyraz", "Cevizin yaprağı" vs. gibi türkülerimizde olduğu gibi bütün Emirdağ türkülerinde rastlayabiliriz.

Ben bu sorulara Emirdağ'da genelde türkü bestelenmez "Türkü Yakılır" şeklinde cevap veririm. Aslı da odur. Emirdağ türkülerindeki mana zenginliğinin sebebi "yakma türkü" olmalarından, yani "İrticâlen" o anda yakılmalarından, söylenmelerinden kaynaklanmaktadır.

Türkü nasıl yakılır? Bence türkü yakma olayı tıpkı "ağıt yakma" da olduğu gibi Emirdağ'ı ve Emirdağlı'yı karakterize eden en önemli olaydır. "Suyu sert, insanı mert" olan Emirdağlıların gönül zenginliğinin, duygu yükünün ortaya çıkmasıdır.

Türkü genelde bir olay sonucu yakılır. Bu olaya duygularda eklenince o derin mana zenginliği ortaya çıkar. Sevdaları, gurbeti, hasreti, umudu, umutsuzluğu, acıyı, mutluluğu yüreğinde yaşayan Emirdağlı hemen eli kulağına atar. Mesela Şahan Gelin'in hikayesi otlağın üzerine çıkıp elini kulağına atan Emirdağlının dilinde "Yaşar" türküsü oluverir.

Emirdağlı elini kulağına atmaya görsün, yaşadığı hadiseyi o anki hislerini de katarak gerektiğinde taşlamalar yaparak "Gaba havaya" dönüştürü verir.

Emirdağ türküleri ayrıca konu zenginliği ve ifade

gücü ile de kendisini gösterir. Biz bu yazımızda konulardan sadece örnekler vermekle yetineceğiz. Çünkü sevgili Ömer Faruk Yaldızkaya, sevgili Özcan Türkmen, sevgili Metin Akın bununla ilgili pekçok bildiri sundular.

Sevda Emirdağlı'nın dilinde sevda:

"Yeşimi guşanmış alın üstüne,
Tereyağı dökmüş balın üstüne,
Eğer yarım geçtiğini bilseydim,
Gül yağı dökerdim yolun üstüne."

Gurbetçinin dilinde:

"Emirdağ'ı derler derenin içi,
Taze gelinlerin sallanır saçı,
Dünür saldım zalım anan vermemiş,
Yükledim gavura gediğim göçü."

Askerin dilinde:

"Askere gediğim gal Emirdağ'ı,
Bir ateş düşsünde yan Emirdağ'ı,
Ben nazlı yarime doyamadıydım,
Sen bari olsun da doy Emirdağ'ı."

Yaylacının dilinde:

"Bizim gongduğumuz Dari Seki'si,
Donadan geliyo yarin kokusu,
Gurban olsun Emirdağ'ın hepisi,
Verin ağlatmayın nazlı yarimi."

Kaynanasından çok çekmiş gelinin dilinde:

"Yüklükdeki döşekler,
Silahdaki fişekler,
Gaynanamdan kıymetli,
Ahırdaki eşekler."

Desteklediği adamın seçilemediği seçmenin dilinde:

"Fasillenin etkisi,
Baklavanın tatlısı,
İrayiz olamamış,
Seydi Boz'un Mutlu'su."

Sevgilisinden ayrılan gencin dilinde:

"Öküz satarım sarı,

Aldırdım nazlı yarı,

Seni benden ayıran,

Gasabın kirli garı." olup çıkıverir.

ADAÇAL

-Sevdalıları Halil Ve Halis Erenoğlu'na-

Üzerinde bölük bölük çalılar

Tepesine seyre çıkar deliler

Eteğinde yatmış uyur veliler

Türkülerle dillenirsin Adaçal

Yergöçüğü hırsızların inidir

Zamik esen poyraz yelin yönüdür

Emirdağ'ın dillerdeki ünüdür

Gurup vakti allanırısın Adaçal

Öte yüzü ovalıktır meradır

Koyun sürüleri sıra sıradır

"Taşocağı" böğründeki yaradır

Akşam olur tülленirsin Adaçal

Hıdrellezde kadın, erkek kaynaşır

Ardıçlarda ibibikler oynaşır

Haremi'de çoluk çocuk daşlaşır

Çamlar ile dallanırısın Adaçal

Bademlik'te taze çiçek dalları

Yağmur suyu Gaklık'taki kellerde

Nasır vardır piren kazan ellerde

Çiğdemlerle güllenirsin Adaçal

Şiirlerle Emirdağ

Ahmet URFALI

Eğitimci-Şair

Kuzu melemesi dağları tutar,
Yayla zamanında bülbüller öter,
Adaçal yüzünde bademler biter,
Çiçeği açarken seyran Emirdağ.

Alaca karlıdır Emir Dedesi,
Sazı koygun çalar garip edesi,
Torununa bakar yaşlı ebesi,
Kadını kızanı insan Emirdağ.

Yurt tutulur Yellibel'in eteği,
Kurulmuştu yaylasında otağı,
Dört bir yanı evliyanın yatağı,
Yiğitlik mertlikte harman Emirdağ.

Güzeldir havası, güzeldir suyu,
Mestrelik olur Çaydere boyu,
Ovaya dağılmış yüzlerce köyü,
Yeşeren toprağa hayran Emirdağ.

Kilimler anlatır en güzel dili,
Kirtikte kızların kınalı eli,
Elvan elvan büyür duygunun seli,
Nakışı içinde vatan Emirdağ.

Göbelek Çeşmesi çarşı önüdür,
Davullar çalınır düğün günüdür,
Yedi mahalleye çağrı ünüdür,
Töresi bir buyruk, ferman Emirdağ.

Avrupa elinde bacı, kardaşı,
Her zaman dik durur mağrurdur başı,
Burcu burcu kokar toprağı taşı,
Kara sevdaları duman Emirdağ.

Selçuklu'dan beri Türkmen yurdudur,
Yenilgi tanımaz galip ordudur,
Düşmanı dağıtan Oğuz kurdudur,
Türk'ün tarihinde destan Emirdağ.

Kutlu vatan bizim dirliğimizdir,
Gücümüz, kuvvetimiz, birliğimizdir,
Vatana can vermek erliğimizdir,
Ay yıldız bayrağa kurban Emirdağ.

Dua için eller kalkar Allah'a,
Ümitle başlanır yeni sabaha,
Denecek sözümüz bitmezdi daha,
Zorun karşısında yaman Emirdağ.

VAKIF HAFTASI ETKİNLİKLERİ

Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü; Seyyit Battal Gazi Vakfı, Emirdağlılar Vakfı, tarafından 4 Aralık 1997 Perşembe günü Büyükşehir Belediyesi Kültür Merkezi'nde "Toplumun Tarihsel, Sosyal ve Ekonomik Gelişiminde Vakıfların Etkinlikleri" konulu bir panel düzenlemiştir.

Panele Seyyit Battal Gazi Vakfı Başkanı Ali Uslu başkanlık etmiştir. Ayrıca panele konuşmacı olarak katılan

Kütahya Bölge Vakıflar Müdürü Ali Veziroğlu "Vakıflar Haftası'nın Anlam ve Önemi", Prof. Dr. Davut Aydın "Sivil Toplum Örgütü Olarak Vakıflar", Yrd. Doç. Dr. Necdet Sağlam "Vakıf Mevzuatındaki Son Değişiklikler", A.Ü. Öğretim Üyesi Seyyit Battal Gazi Vakfı Başkan Yrd. İlyas Küçükcan "Toplumun Gelişiminde Vakıfların Yeri ve Seyyit Battal Gazi Örneği" konularında birer konuşma yapmışlardır.

GÖNÜL BİRLİKTE OLMAK İSTER KERMES BAHANE

"Bir kermes hazırlayalım" denildiği zaman, doğrusu yüreğimizi bir endişe ve heyecan kapladı. Kimlerle nasıl hazırlayacaktık...

O gün orada (D.D.Y. büyük salonunda) Saim'in şarkıları eşliğinde yüzlerce yüreğin birleşmesi muhteşemdi...

Salon alabildiğince dolu ve coşkulu idi. Neler yapılmaz ki bu insanlarla diye düşündük.

Dedik ya kermes bahane...

Daha nice beraberlikleri...

29 Aralık 1997 Pazar

KONFERANSLAR

Vakfımızın sosyal dayanışma ve kültürel etkinlikleri içinde, Mavi Hastane kadın-doğum uzmanları jinekolog doktor sayın Rabia Karagöz tarafından D.D.Y. salonunda, Şarhöyük Mh.

muhtarlığının da desteğiyle, "Doğum Kontrolü ve Menopoz" konusunda bayanlara yönelik aydınlatıcı konferanslar Ekim 1997 ve Kasım 1997 tarihlerinde düzenlenmiştir.

Emirdağ'ı Sevmek

Necati SEZER
Eğitimci-Yazar

Bence Emirdağ'ı sevmek, sadece Adaçalı, Yıldıztepe'yi, doğduğumuz evi, büyüdüğümüz sokakları nostalji olsun diye yad etmek değildir.

Emirdağ'ı sevmek, Emirdağlılar adına büyük fikirlerin, büyük projelerin altına imza atabilmektir. Emirdağlılar Vakfı bu işin bir başlangıcıdır.

Her zaman Eskişehir'de sayısal varlığımızla, potansiyel iş gücümüzle amirimizle, memurumuzla, doktorumuzla, bilim adamlarımızla, iş hayatındaki başarımızla gurur duyarız. İsterseniz bir özeleştiri yapalım. Bugüne kadar yukarda sözüne ettiğimiz bu gücü somut olarak nerede, nasıl kanıtlayabildik? Emirdağlılar olarak ne ürettik? Övünülebilecek hangi projeleri gerçekleştirdik? Uzatmayalım, özeleştiri yapmak, belki bizi rahatsız edebilir, ama bunu yapma cesaretini göstermekte ufkumuzu açar, bize güç verir.

Altmışlı yıllardan beri Avrupa'ya işçi olarak pek çok insanımız gitti. Oralarda "Emirdağ mı büyük, Türkiye mi büyük?" sözü darb-ı mesel haline geldi. Fransa'da, Almanya'da, Belçika'da âdetleriyle, gelenekleriyle, kültürleriyle birer Emirdağ yaratıldı.

Peki ömürler tüketilerek, kuşaklar harcanarak kazanılan dövizler ne oldu? Hani iş sahaları açıldı, hangi fabrikaların bacası tüttü?

İşte, özeleştiri yapmak ne kadar insanı rahatsız ediyorsa, açılmayan iş sahaları, fabrikaya dönüşemeyen alinteri de bir Emirdağlı olarak beni o kadar rahatsız ediyor.

Ne yazık ki Emirdağ hiç değişmedi, değişemedi. Ne yazık ki Avrupa'da dökülen alın teri üç beş gösterişli bina, birkaç sarraf dükkanı, pekçok banka müşterisi olmaktan öte gidemedi.

Öyleyse oturup ağlayalım mı? Hayır. Emirdağ'ın yetiştirdiği aydınlar bunu başara-bilecek güçtedir. Birinci şart bunda istekli olmaktır. İkincisi projeler üretmek, kolektif bilinç ve güç oluşturmaktır.

Örneğin hemen aklıma gelen, Özel Üniversiteler. Eskişehir'de bir Aziziye Üniversite kurmak. "Adam sen de ki uğraşacak" diyecek kadar zor görünüyor, ama bu sadece bir örnek. Daha iyi şeyler düşünülüp üretilebilir.

İşte Emirdağ'ı sevmek, Emirdağlı olmak sadece bir etiket değil, onu her yerde geçen bir kredi kartı haline getirmekle mümkün olur.

Delilere Devam

Celil KARCA
Farklı Gazeteci

Emirdağımız'ın bütün delilerini yazmaya ömrüm yetmez. Ama, iz bırakmış delilerimize değineceğim. Elbette yalnız delileri değil, yarım asrını çok iyi hatırladığım uzun çarşımızın iz bırakan sakinlerini de yazacağım.

Hakkın rahmetine kavuşan fiziki delilerimizin başında Hacı Avcı'nın Göçü, Akile, Bayatlı Eşref, Geçilli Yusuf, Cukcuk Musa (Önaçan) gelir. Halen hayatta olan en sevimli delimiz de Kuş Ömerlerin Fahrettin başta olmak üzere Kene Çavuşun Süllü, Gömülü Tazılı Dayı, Yörük Celal, Lal İbrahim Ali (İbrahim), Helanlı (İlhan Köylü) Albay.

Bugün size rahmetli Göçü'nün unutulmayan bir anısı ile Uzunçarşı eşrafından rahmetli Halil Emmi'nin (Arpacı) bir olayını anlatacağım.

PALABIYIK VE GÖÇÜ

Karahalların Palabıyık Emmi (Mehmet Yüksel) ile Göçü'nün başından geçen olay şöyle:

Rahmetli Palabıyık sabah ezanı okumayı çok severdi. Çarşı Camii'nin resmi imamı ya da müezzini rahmetli Bıdıoğlu'nu kafa kola almış olmalı ki haftada bir iki gün sabah ezanı okurdu. O tarihlerde caminin yanındaki helanın üstü açıktı. Rahmetli Göçü meczup adam olduğundan yırtuk pırtık pantolonla daldaşak gezerdi. Palabıyık Emmi'nin her ezan okuyuşunda da mutlaka helaya gitmeyi adet edinmişti. Delilik parayla değil ya. Memed Emmi ezana başladığında erkeklik aletini eline alan Göçü aşağıdan bağırır: "Memed Emmi al? Gördün mü?" Memed Emmi sela okumaya devam eder. "Gördüm oğlum Hacı Ali, gördüm." der sela okumaya devam ederdi. Göçü'yle Memed Emmi'nin bu diyalogunu bilen Celil Ağa (Rahmetli Celil Sezer) dalga geçmek için Palabıyık'a yüklenir, Palabıyık'ta buna çok kızar ve köpür köpür köpürürdü. Kalemirlerin Celil Enişte rahmetliyle Palabıyık Emmi'nin dükkanları bitişikti. Tam karşılarında da benim gazete bürom vardı. Celil Sezer Palabıyık'ı kızdırmaktan zevk aldığı için her gün bana 2,5 lira verir yukarıdaki olayı Balabıyığa hatırlatmamı isterdi. Ben de 2,5 lira avanta almanın gereğini yerine getirirdim. Allah her üçüne de rahmet eylesin. Ben Ankara'ya yerleşinceye kadar rakı param bu üç merhumun sayesinde çıkardı.

Not: 2,5 lira o zaman 1 ufak rakı, meze, 1 de kutu cigara ediyordu.

HALİT EMMİ VE PELVAN FAKI OLAYI

Rahmetli Halid Emmi (Eşreflerin Halit) Arpacı çok sakacı bir adamdı. Çarşı Camii'nin yanında manifaturacı dükkanı vardı. Tez köylü Hamza Fakı Pelvan (Panavır'ın babası) meydanlarda güreş tutan dev yapılı bir adamdı. Halit Emmi varlıklı, Pelvan Fakı'da yoksuldu. Pelvanda her cuma yoğurtları getirir, parasını alır, karını bir güzel doyurduktan sonra köyüne giderdi.

Bir, üç, beş, on derken Pelvanın doymadığını gören Halid Emmi ondan kurtulmanın yollarını arıyor. Kendince bir planı uygulamaya koyuyor. Cuma günü karısına "kuru fasulyeyi hazırla" diyor. Yenge olacaklardan habersiz kuru fasulyeyi pişiriyor. Halid Emmi de kör eczacıdan bir kutu müsil ilacı alıyor. İlacı cebine koyuyor. Fakı Pehlivan'da yoğurtları getirmişti. "Haydi Fakı yoğurtları eve götürelim. Karnımızı doyuralım, namaza yetişelim" diyor. Eve gidiliyor, müsil ilacı çaktırılmadan fasulyenin içine katılıyor. Elbette yenge ile Fakı kuru fasulyeyi mideye indiriyor. Yemek faslından sonra camiye geliniyor. Elbette cuma çok kalabalık. Saf tutuluyor. Tam rükuya varıldığında Pehlivan Fakı zart zart diyerek çok sesli yelleniyor. Tabi bu arada şalvarının içila doluyor. Herkes rükuda olduğundan Pehlivan acele kaçıyor ve arkasına bakmadan köyüne uçuyor. Fakı Pehlivan utancından yıllarca Emirdağ'ına gelmiyor.

Aradan bunca yıl geçti, unutulmuştur diyerek Emirdağ'ına gitmeye karar veriyor. Şimdiki İmam Hatip okulunun olduğu yer o zamanlar meydandı... Çocuklar oynasardı. Pehlivan 8-10 yaşlarında bir çocuğun başını okşayarak "Oğlum kaç yaşındasın?" diyor. Çocukta cevaplıyor: "Valla emmi yaşımlı bilmiyom, emme, Yörük Pelvanın camiye sıçtığı sene doğmuşum."

Fakı Pehlivan: "Vahmına goyduğumun muslu-calları, bu işi daha unutmamışlar" diyerek köyüne geri dönüyor.

Babam kasap olduğu için ben çarşıda büyüdüm. Elbette Halit Amcayı da Pehlivan Fakıyı da tanıdım ve bu olayı anlattırdım.

Bu sayılıkta, bu kadar yetmez mi?

Musulhacılı:

Emirdağlılar'ın mensup olduğu Türkmen oymağı.



Burs verenlere plaket verilirken



Sn. Cindoruk'un Vakfımızı ziyareti



Kermesimizden görüntüler



Vakıf Haftası Konferansı



Dr. Rabia Karagöz'ün bayanlara yönelik konferansı

VAKIF GENEL KURUL TOPLANTISI YAPILDI

Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı 1 Mart 1998 tarihinde Büyükşehir Belediyesi Kültür Merkezi'nde ilk mali kurul genel toplantısını yapmıştır. Toplantıya Büyükşehir Belediye Başkanı Orhan Soydaş, Tepbaşı Belediye Başkanı Ömer Eker, Emirdağ Belediye Başkanı

İsmail Güler, Emirdağ Kaymakamı Yusuf Ziya Çelikkaya katılmıştır. Yapılan toplantıda yönetim ve denetim kurulu raporları okunarak yönetim kurulu raporu ibra edilmiştir. Yapılan toplantıda yeni yönetim kurulu şu şekilde oluşturulmuştur:

EMİRDAĞLILAR SOSYAL DAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE GÖREV TAKSİMİ

- 1- Safa HALAÇ Başkan
- 2- Özcan ÖZGÖR İdari ve Mali İşler Bşk. Yrd.
- 3- Sebahattin SARI Sosyal İşler ve Halkla İlişkiler Bşk. Yrd.
- 4- Fikret AKIN Kültür ve Eğitim İşleri Bşk. Yrd.
- 5- Reşat BAĞCI Genel Sekreter
- 6- İhsan AVCI Sayman

- 7- Ali ÇIRAKLI
- 8- Gülendam ATAR
- 9- Osman ÖZGÖRLÜ
- 10- Mehmet ÖZTEKİN
- 11- Ahmet KARACA
- 12- Nevzat ALTINEL
- 13- Akil SEVER

DENETİM KURULU

- 1- Gürler KOÇAK
- 2- Olcay YAVUZ
- 3- Kemal DURAK

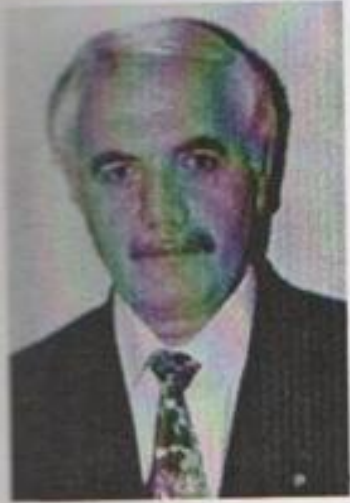


Vakfımızın ilk Mali
Genel Kuruluna
katılan delegelerimiz
toplu halde...

Emirdağ Dışında Emirdağ'ı Yaşamak

Fikret FİÇİCİ

Emirdağ Meslek Y. Okulu Eski Müdürü



Türkiye'de İç Anadolu, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerimizin birçok ilçesinde

yaşanan göç olgusunun en acı bir örneği ilçemizde yaşanmakta olup, halen Emirdağ'ın merkez ve köylerinde yaşayan nüfusun 5 katı maalesef Emirdağ dışında yaşamaktadır. Dışarda yaşayan nüfusun yarısı yurt içinde olup, yarısıda Avrupa'nın Belçika başta olmak üzere Hollanda, Almanya, Danimarka gibi ülkelerde yaşamaktadır.

Emirdağ'ın göç olgusunun başlıca iki nedeni olup, ilki ekonomiktir, ikincisi de dedelerin yaşadığı göçebe hayatından ileri gelen irsi bir özellik taşımaktadır.

Emirdağ'ın dışarda yaşayan 200 bin civarında nüfusunun en önemli özelliği ayrılmış 30-40 yıl olsa bile Emirdağlılık kimliğini bırakmamasıdır.

Bu özelliği belirgin şekilde yurt içinde ve yurt dışında Emirdağlı'ya nerelisin diye sorulduğunda ilini söylemeden Emirdağlıyım demekten gurur duymaktadır. Belçika'da yaşayan bir olay hepimizce bilinmektedir. Gelen turistlerin nerelisin sorusuna tek cümle ile Emirdağlıyım demesi "Türkiye mi büyük, Emirdağ mı?" sorusunu sormuştur. Her yerde gururla kullandığımız Emirdağ kimliğimiz bize büyük onur vermektedir.

Emirdağ'ından çıkan birçok hemşerimiz kişisel başarı sağlamış, yurt içinde ve yurt dışında büyük iş adamı, yüksek bürokrat olmuş, her yerde de Emirdağlı kimliğiyle öğünmüştür.

Ancak atalarının yaşadığı Emirdağ'ı, bir kar topu gibi hızla erimekte Afyon ilinde en büyük nüfusa sahipken 5. ilçe nüfus sırasına düşmüştür. Emirdağ'ında yaşayan hemşerilerimiz Emirdağ'ın geleceği için bazı çabalar sarfetse de yeterli olamamaktadır. Bu durumda Emirdağ kimliği taşıyıp, Emirdağ dışında yaşayan

hemşerilerimize büyük görev düşmekte olup Emirdağ'a destek vermelidir.

Bu destek en başta Emirdağ'ın ekonomik olarak yeterli hale getirilmesiyle olacaktır. Halen Emirdağ'ında 8-10 işçi çalıştıran hiçbir işyeri yoktur. Ekonomik kalkınma için 1993 yılında başlatılan içte ve dışta oldukça destek gören 500-600 işçi çalıştırma potansiyeli olan "Sentetik Dokuma Fabrikası" Emirdağ dışında yeterli duyuru yapılamadığından ancak binaları tamamlanmış vaziyette durmaktadır. Ben bu işe gönül vermiş ve Emirdağ'ında ilki yapıldığı taktirde arkasından başka yatırımlarında geleceğine inanan bir hemşeriniz olarak Emirdağ dışındaki hemşerilerimize bu fabrikaya sahip çıkıp artık Emirdağ'ından göçün durmasını, Emirdağ'ında kahve açılması yerine yeni yeni atölye ve fabrikaların kurulması gerektiğine inanan birisiyim. Tüm hemşerilerimize saygı ve selamlarımı sunarım.



Kursak Kavurgasını İster

Yüksel ÖNAÇAN

Eğitimci-Yazar



Dr. Faruk ALTINEL, 'arabaşı' yemeğe davet ettiğinde ben, hemşerilerimizden birisinin lokantasına gideceğimizi zannetmiştim. Bunda da haklıydım; çünkü kadınlarımız Yalan Rüzgarı'nı seyrede seyrede uluklaşalı beri, arabaşı lokanta vitrinlerinde görülür olmuştu.

Dr. Nail KESKİNTAŞ'ın otomobiline binip, Vişnelik'te bir daireye gittik. O meşhur Emirdağlı'lığı simgeleyen tablomuz duvara asılmış ve daire zevkle döşenmişti. Burası Faruk'un eviydi ve arabaşını burada yiyecek, pardon, yutacaktık. Bu bir 'gezek' değil, benim ve Nail için sürpriz bir davetti.

Bu derginin ilk sayısında, yapılışını Fikret AKIN'ın çok güzel anlattığı arabaşı, aynı zamanda öğretmen olan ev hanımı tarafından masaya getirildiğinde Nail, "Len edem" li cümlelerle arabaşı ve çorbasını yutarken, ben, çocukluğuma dalıyorum...

50'li yıllarda babam, her kış arkadaşlarını davet ederdi. Mevlüt, Kur'an okutma gibi yemekli davetlerdeki ciddiyet, arabaşı davetlerinde olmaz, Uzun Çarşı esnafı, bugünün sıkıntılarına hiç benzemeyen sıkıntılarını atabilmek için eğlence ararlardı.

Her arabaşı davetine Ossuruklu Süllü'nün çağırıldığını hatırlıyorum. O'na seksen kez nasıl zırtlattığı, hele hele müdeimumuminin karısı köprüden geçerken nasıl kendisi zırtlattı da, "Bu zamanın karısında da hiç utanma kalmadı; yolda belde zırtlattılar." deyip, mahcup ettiği soruluyor, anlatırlıyordu. Süllü, cebinden eksik etmediği tahta kaşığına arabaşları üst üste diziyor, sofradakilerin bakışları altında yutuyordu. Biz dışarıdan duyuyorduk. Ve yanımızdaki arkadaşımız veya kardeşimize fısıldıyorduk: "Süllü, dokuz arabaşını bi kerede yutmuş" Rahbetlik, günün radyosu, televizyonuydu...

Bu davetlerde sadece eğlenilmez, ciddi konulara da değinilirdi. İstanbul'a mal almaya kim kimle gidecek, gelecek seçimde belediye başkanı kim olacak, hangi partiye oy verilecek, bağlar ne zaman kükürtlenecek, ilah... konuşulurdu.

Nail'in:

"Bu işi, eskisi gibi adet haline getirsek" deyişiyle, kendimi çocukluğumdan çekip alıyorum. Faruk'a soruyorum:

"Gelinimiz kimlerden?..."

Kerpiç gibi arabaşı döken, acısı, ekşisi kararında olan çorbayı yapabilen birisi olsa olsa Emirdağlı'dır diye düşünen herkes aynı soruyu sorar herhalde, "Nereli?" diye sormaz.

Faruk, "Yüzümü gara çıkarmadın," dercesine eşine bakarak:

"İzmirli" diyor.

Evlilik, eş, sevgi kavramlarını salisede yorumluyor, şaşırmıyorum ve gelinimizi alkışlıyorum...

X X X

Otomobilden inip, Porsuk Bulvarı'nın kumuk dolu asfaltında ilerliyorum.

'Seçkin'in önünde tanıdığım otomobiller var...

Gezek ve her türlü davetlerin sadece yeme-içme olmadığını, eko, sosyo, kültürel bağları kurup-geliştirmekte bizden önceki kuşakların daha becerikli olduğunu düşünüyorum.

'Gaziantep'in, Kör Kamil'in, Ekrem'in önünde tanıdığım plakalar var. Sahibini bilmediğim 03 HC'ler de...

Kentleşmiş olmanın kısır döngüsü, geleneklerimizi ışısız bırakmış. Bu döngü bizi şişelerin başına savurturmuş. Işık olmadan gölge, gölge olmadan soyut ve somut kavramlar oluşmamış; oluşunlar ise çürümüş. Bu çürümüşlüğü ortasındaki masada duran şişe, tutunulacak dal olmuş. Meyhane işletenlerin, pavyon kadınlarının diline düşmüşüz;

"Emirdağlılar olmasa acımızdan ölürüz..."

Türkülerimiz, bizi birbirimize bağlayamamış. Kopmamak için çırpınmışız. Yayıktaki süt üzerindeki tereyağlarına dönmüşüz. Yani, paramparça...

Kumuk dolu caddede ilerliyorum.

Ticaret Odası'nın önünde birisi öğürüyor. Bakıyorum; hemşerim. Görmemezliğe gelip, yürüyorum. Emirdağ'daki hemşerilerimizin, nüfus sayımında Emirdağ'da olmayışımıza sitem edişlerine gülüyorum. İsmet'e:

"Bir zamanlar beni de bırakmayan şişe, yeni hemşerilerimizi bulmuş, bırakmıyor; diğerleri de birbirinin kuyusunu kazıyor" diye, telefon edesim geliyor.

Yanımdan birisi, "Patlamış mısır!..." diye bağırarak geçiyor.

Anamın tem elekte, ocakbaşında patlattığı mısırları hatırlıyorum. Sonra, içi nohutlu hedik...

Acıkıyorum. Aç tavuk rüyasında kendisini arpa tarlasında görmüş ya, ben de yöre yiyeceklerimi arzuluyorum. Ve "Bu kadar derneğimiz, bu kadar da vakfımız var iken, neden bükme, aşure, hedik, hele hele şu kış gününde 'arabaşı günü' yapmazlar? Bu günlerde, sosyal bir bağ kurmak için neden bir sebep yaratmazlar, diye hayıflanıyorum.

Ya mercimekli bulgur pilavı?

Acıktım ya, gursak, gavurgasını istiyor...

HEPATİT

Prof. Dr. Hasan ÇOLAK
Osmangazi Ün. Tıp Fakültesi

Viral Hepatitler, karaciğere yerleşen bazı viruslar tarafından oluşturulur. Doğrudan karaciğeri tutan hepatit A, B, C, D, E, F, G virüsleri vardır. Bunların dışında hepatit yapan ancak asıl hastalıkları farklı olan viruslar da vardır.

Hepatit A ve E virüsleri daha çok dışkı ile kirlenmiş su ve besinlerle bulaşır. Özellikle A virüsünün oluşturduğu hastalık çoğu kez belirtisiz seyreder. Bazan bulantı, kusma, iştahsızlık, göz ve derinin sararması, idrar renginin koyulaşması ve halsizlik ile seyreden bir hastalık da oluşturur. Bazan uzayan klinik seyirleri olsa da hastalık genellikle iyi huyludur. Ölüm çok nadirdir. Kalıcı ve uzun süreli bir sekel bırakmaz. Çoğu kez tedaviye gerek kalmaksızın kendiliğinden iyileşir. İstirahat etmek en önemli tedavi prensibidir. Mide - barsak yakınmaları aşırı olan hastalarda beslenme açısından yardım yapılabilir. Uygulanması gereken özel bir diyet yoktur. E hepatiti de benzer tablo oluşturur. Ancak, gebelerde yüksek oranda ölümle sonlanır. A hepatiti ülkemizde çok yaygındır. Belirtisiz seyrettiği için farkına varamayız. Erişkin yaşa gelmiş insanımızın %90'ından daha fazlası bu hastalığı geçirmiştir. Aşıyla korunulabilen bir hastalıktır. Aşının çocukluk yaşlarında yapılması gerekir. E hepatiti Türkiye'de daha nadir görülmektedir. Aşısı yoktur.

Hepatit B ve D birlikte anılır. Çünkü B virüsü olmadan D virüsü hastalık oluşturmaz. Hepatit B daha ciddi sonuçları olan bir hastalıktır. Kan ve kan ürünleri nakli, cinsel ilişki, cerrahi tedaviler ve enjeksiyonlar en önemli bulaşma yollarıdır. Hastalık, virüsü taşıyan annelerin bebeklerine bulaşabilmektedir. Hastaların %90'ı tamamen iyileşir. %10 hastada ise bazı istenmeyen durumlar oluşabilir. Bunların önemli bir kısmı virüsü yaşamları boyunca taşırlar. Süregen bir hepatit,

zaman içinde gelişen siroz ve karaciğer kanseri oluşabilir. Süregen hepatitlerin bir kısmı interferon ile tedaviye yanıt verebilir. Hepatit B ülkemizde sık görülen bir hastalıktır. Halkımızın yaklaşık %40'ı bu hastalık etkeniyle karşılaşmıştır, %5-6'sı da bu virüsü taşımaktadır. Hepatit B aşı ile korunulabilen bir hastalıktır. Ülkemizde çocukların tümü Şubat 1998 tarihinden itibaren Sağlık Bakanlığınca ücretsiz olarak aşılanacaktır. Erişkinlerin aşılanması için bazı koşullar olmalıdır. Sağlık personeli, diyaliz hastası, kanser hastaları, eşcinseller ve fahişeler riskli gruptadırlar. Bunlar ve benzeri riskli grupta olanların da aşılanmaları gerekmektedir. Erişkin yaştaki herkesin aşılanması, dolayısıyla bir aşı paniğinin yaşanması gereksizdir. Eczanelerde satılan aşılarla devlet ihalesiyle alınan aşılar arasında çok fazla maliyet farkı olduğundan bu duruma ekonomik açıdan da bakma zorunluluğu vardır.

Hepatit B'ye karşı korunan kişi aynı zamanda Hepatit D'ye karşı da korunmaktadır.

Hepatit C'de, B'ye benzer şekilde bulaşır. Hastaların çoğu süregenleşir. Süregen hepatit, siroz ve kanser riski vardır. Belirtisiz seyretme şansı yüksektir. Aşısı yoktur. Bu nedenle kan ve organ vericilerinin kanlarının Hepatit C açısından test edildikten sonra alıcıya verilmesi gereklidir.

Sarılıkla seyreden her hastalık viral hepatit değildir. Karaciğerde harabiyete neden olan bazı hastalıklarla safra yollarının tıkanmasına neden olan hastalıklar da deri ve gözlerin sararmasına neden olmaktadır. Bunların ayırımının bir hekim tarafından yapılması gereklidir.

Diyet uygulamanın, sarı giymenin, alın kestirmenin, sülük tutmanın, ayazda bekletilmiş idrar içmenin sarılıktan korunmada ve tedavisinde rolleri yoktur.

Sağlıklı günler dilerim.

Yöresel Giysimiz

SAYA

Elif BAĞCI
Eğitimci



Giysilerin dili insanlardan güçlüdür bence. Üstünde taşıyan kişiden çok şeyler anlatır çevreye.

Hepimizin bildiği gibi Emirdağ halkı Orta Asya - Oğuz Boyları'na dayanır köken olarak...

Öğretmenliğim sırasında yıllar boyu derslerde "Dede Korkut Hikayelerini" işledik, inceledik. Bu hikayeler Oğuz Türkleri'nin yaşamını anlatır. Yüzlerce kez dinlememe rağmen, bıkmıyıp usanmaz, bitmeyen bir hayranlıkla canlandırırız gözümde. Bu hikayelerdeki her öykü kahramanı, her olay Emirdağ'ını anlatırdı bana. İnanın, hepsinin karşılığı mevcuttur Emirdağ'ında.

Özgün olan her toplum gibi Emirdağlılar'ın da kendilerine has giysileri vardı. Vardı diyorum, bugün artık uzak köylerde ve Emirdağ'ın içinde tek tük kalmış adeta, "saya fanatığı" sayılabilecek bayanlar tarafından giyilen SAYA...

Artık yöreye özgü folklorik bir nitelik kazanarak ancak özel günler giysisi olmuştur. Sizlere onu giymiş olan büyüklerimizin de yardımı ile sayayı biraz tanıtacağım.

Sayayı ana hatlarıyla:

a) Baş, b) Sayalar (Beden), c) Ayaklar ve en dış giysi olan, d) Car diye sayabiliriz.

a) BAŞ



Boydan sayalı bir hanım

Baş düzenlemesi çok önemlidir.

- 1) Tepelik
- 2) Fes (Kırmızı Çuhadan)
- 3) Erbi karalı ve altın erbisi gibi çeşitleri vardır.
- 4) Baş altını (2 veya 3 gor (sıra))

5) Keten (Çifte kenar yazmalıktan)

Düzenli hali böyle görülebilir.

d) CAR

Dışarı çıkarken baş ve bedeni örten beyaz kalınca örtü

Başın düzenlenmesinde; ketenin cinsi, temizliği, fırığı, erbinin renk ve kalitesi, altının kaç gor (sıra) olduğu, kadının kişisel ve sosyal özelliklerini yansıtan ayrıcalıklardır.

Gasip: (Örtülü saçları bağlayan altın ve taşlarla süslü ip)

Başın arka tarafından ketenin altından görünen ince örgülü (belik) saçta çok önemlidir. Ne kadar uzun ve ne kadar fazla sayıda örgü ise o kadar makbuldür.

b) SAYA

Toplam olarak 46-48 metre kumaştan yapılmaktadır:

- 1) Don, 2) Gömlek, 3) Delme, 4) Entere, 5) Çuha, 6) Kadife veya Basma Saya, 7) Önlük gibi parçalardan oluşur.

1) Don

Üç-dört metre kumaştan yapılır. Üstü astarlı geniş, parçaları lastikle toplanmıştır.

Genellikle kadifedir. Kalın basma, pazen ve çuhadan da olabilir.

2) Gömlek (Könek)

Genelde grep deşen denilen ince ipekten bazen de çok ince ve küçük desenli ipekli veya basmadan yapılır. Kolları uzun olup, giyilen sayaların üstünden geri döndürülüp, kendi ucuyla kola bağlanır.

3) Delme

Sayanın içinden görünür bayanların döşünü (göğüs kısmını) kapatır.

Delmenin kumaşı ve albenisi çok önemlidir. En nadide kumaşlardan yapıp, gümüş düğmelerle süslenir. Görünmeyen tarafları astardır.

4) Entere

Gömlek üstüne giyilir. Genellikle yaşlılarda top kutmudan, gençlerde giron denilen parlak harita kumaştan olur. Siğleri çok önemlidir. Çünkü arkada saya siğlerinin üstüne asılacaktır.

5) Çuha Saya

Çuha (kaşe kumaş) kalın bir kumaştır. Saya al (kırmızı) ve yeşil çuhadan yapıp, siyah biye ve ince

Türkiye'de ve Eskişehir'de VAKIFLAR

Yrd. Dç. Dr. Necdet SAĞLAM
Anadolu Üniversitesi İİBF Öğr. Üyesi

I. GİRİŞ

Vakıflar Türkiye'deki ekonomik ve sosyal hayatta önemli bir yere sahiptir. Günümlükte devletin bazı

fonksiyonları vakıflar tarafından üstlenilmiştir. Her ilde ve hatta ilçelerde çeşitli amaçlarla vakıflar kurularak ekonomik ve sosyal hayatta yerini almaktadır.

Bu çalışmada Türkiye'de yeralan vakıfları amaçlarına göre tasnife tutulacak ve sayıları ortaya konacaktır. Ayrıca Eskişehir'de kurulu vakıfların amaçları, mal varlıkları ele alınacaktır. Dolayısıyla Eskişehir'deki vakıfların genel profili ortaya konacak ve genel olarak Türkiye'deki vakıflarla kıyaslanacaktır.

II. VAKIF ÇEŞİTLERİ

Eski Vakıflar

Mazbut Vakıflar

Vakıflar Kanunu yayınlanmadan önce kurulan vakıflardır. Bu vakıfların hepsi bir tüzel kişilik altında toplanmıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce yönetilen kamusal nitelikli vakıflardır. Bunlar genelde aşağıdaki şekilde vakıflardır:

- Vakıflar Kanundan önce Vakıflar İdaresine geçen vakıflar

- Vakıflar Kanundan önce kurulmuş ve müteveli heyeti olan, ancak idareleri Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde olan vakıflardır. Bu vakıfların müteveli heyetleri vakıf senedindeki haklarından yararlanabilirler.

- Mütevelliliği bir kuruma veya makama verilmiş vakıflar.

- Belirli bir hayır hizmeti için kurulmuş ve kanunen veya fiilen bir hizmeti kalmayan vakıflardır. Bunların da idaresi devlete geçmiştir.

- Müteveli heyeti olmayan vakıflar ve kütüğe kaydedilmemiş vakıflar bu nitelikteki varlıklardır

Mülhak Vakıflar

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün denetiminde ve müteveli heyetlerince idare edilen vakıflardır. Bu tür vakıfların her birinin ayrı tüzel kişilikleri vardır. Mülhak vakıflar, mazbut vakıfların aksine, kendi taahhütlerini ve borçlarını kendileri mal varlıkları ile karşılarlar. Bu vakıfların kapsamına şunlar girer:

- Vakıfın itimat duyulmayan ve reşit olmayan mütevellilerin belirli şartları kazanıncaya kadar Vakıflar Genel

Müdürlüğü'nce idare edilen vakıflar.

- Rum, Musevi ve Ermeni azınlıkları tarafından kurulan ve denetimi Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde bulunan vakıflar.

Yeni Vakıflar

13 Temmuz 1967 tarihinde kabul edilen 903 sayılı Vakıflar Kanunu'ndan sonra kurulan vakıflar "yeni vakıflar" adıyla anılmaktadır. Bu vakıfların neler olduğu sırasıyla aşağıda kısaca ele alınmıştır.

Aile Vakıfları

Medeni kanun ve medeni hukuk çerçevesinde, aile bireylerinin eğitimleri, bakımları ve her türlü ihtiyaçları için kurulan vakıflardır. Medeni Kanunun 322. maddesinde gösterilen amaçlar için kurulabilir. Bu vakıflarda diğer vakıflarda olduğu gibi bir mal varlığı tahsisi ile kurulur.

Bu vakıflar Medeni Kanun çerçevesinde, topluma doğrudan faydalı olmayışlarıyla diğer vakıflardan ayrılmıştır.

İstihdam Edilenlere ve İşçilere Yardım Vakıfları

Türk Ticaret Kanunun 468. maddesi şirket sözleşmelerinde istihdam edilenler ve işçiler mahine yedek akçe ayrılmasına imkan tanımaktadır. Yine aynı maddede ayrılan tutarların şirket mallarından ayrı Medeni Kanun hükümlerine göre bir tesiste idare edilmesi hükmü mevcuttur. Aynı kanunun 74. maddesine göre bu tesislerin Vakıf şeklinde olması istenmektedir. Bu şekilde bir yardımlaşma, Sosyal Sigortalar Kanunu dışında ayrı bir yardımlaşma mekanizmasıdır.

Sosyal Sigorta Vakıfları

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20. maddesi 1/a fıkrasına göre kurulan vakıflardır. Bu tür emekli sandığı niteliğinde kurulan vakıflar, bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret ve sanayi odaları, borsalar ve bunların kurdukları birliklerde kurulurlar ve amaçları istihdam edilenlere ve işçilere yardım etmektir.

Sosyal sigorta vakıfları iş kazası ve meslek hastalıkları, hastalık, analık, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigorta branşlarında yardım sağlayan vakıflardır. SSK'nu kadar yardım sağlayan bu vakıf üyeleri ayrıca sosyal sigortalar hükümlerine tabi olmazlar.

Kamuya Yararlı Vakıflar

Gelirlerinin en az yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlerin yapılmasına harcamayı amaç edinmiş vakıflardır. Bu vakıflara 903 sayılı kanun

çerçevesinde bir takım ayrıcalıklar sağlanmıştır. Örneğin bu vakıflara Kanunun 1. maddesine göre Bakanlar Kurulu tarafından vergi muafiyeti tanınabilir. Vakfın vergi muafiyetinden yararlanabilmesi için kurulduktan sonra en az 1 yıl çalışmış ve kanunda gösterilen %80 oranında gelirlerini kamu yararına işlerde kullanmış olması gerekir.

Vergi muafiyeti tanınan vakıflara yapılan yardımlar Vergi Usul Kanunu çerçevesinde o yıla ait kurum safi kazancından indirilebilir. Ancak bu tutar bağışı yapan kurumun safi kazancının %5'inden fazla olamaz. Bunun yanında, muafiyet alan vakıflara, damga ve harç vergisi gibi bir takım muafiyetler tanınmıştır.

Vergi muafiyeti tanınmayan vakıflara bir takvim yılında yapılan yardım ve bağışların toplamının o yıla ait kurum kazancının %2 ve her halde 20.000 lirayı aşan kısımları indirim konusu yapılamaz. Dolayısıyla vergi muafiyeti alan vakıflara yardım yapılması teşvik edilmiştir.

Yüksek Öğretim Vakıfları

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun Ek 2. maddesine göre vakıflar, kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla, mali ve idari hususlar dışında akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik bu kanunda gösterilen usul ve esaslara uymak kaydıyla, yüksek öğretim kurumları veya bunlara bağlı birimlerden birini veya birden fazlasını kurabilirler. Bu madde çerçevesinde yüksek öğretim kurumlarının vakıf şeklinde kurulmaları mümkündür. Son yıllarda, bu çerçevede çok vakıf üniversiteleri kurulmuştur.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları

Fakir ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlara yardım etmek, sosyal adaleti ve gelir dağılımını adil hale getirmek amacıyla 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Kanunu çerçevesinde il ve ilçelerde kurulan vakıflardır. Bu tür vakıflarda başkan ilin veya ilçenin en büyük mülki idare amiridir. Mütevelli heyetleri ise mülki amir, belediye başkanı, emniyet müdürü (amiri), defterdar (ilçede mal müdürü), gençlik ve spor müdürü, sağlık ve sosyal yardım müdürü, müftü ve mülki amir tarafından halk arasından seçilen 10 kişiden oluşmaktadır.

Diğer Vakıflar

Bu gruba yöresel amaçlı kurulan sosyal dayanışma ve kültür vakıfları, eğitim sağlık vakıfları ve bunların dışındaki vakıflar girer. Bu vakıflar da 903 sayılı kanun çerçevesinde kurulurlar.

III. TÜRKİYE'DE KURULU VAKIFLAR

1997 Aralık itibariyle mevcut vakıfların sayıları ve yüzdeleri aşağıda verilmiştir. Toplam yeni vakıf sayısı 3.156'dır ve bunlara valilik ve kaymakamlık bünyesindeki sosyal yardımlaşma vakıfları ve çevre koruma

vakıfları ilave edildiğinde, yeni vakıf sayısı 4.157'ye çıkmaktadır.

Amaçları Göre Vakıflar	Sayı	Yüz. (%)
Eğitim amaçlı yeni vakıfların toplamı	939	29.752
Dini-Eğitim amaçlı yeni vakıf. top.	117	3.707
Dini amaçlı yeni vakıf. top.	397	12.579
Sağlık amaçlı yeni vakıf. top.	223	7.065
Sosyal yardım amaçlı yeni vakıf. top.	341	10.804
Sosyal hiz. amaçlı yeni vakıf. top.	77	2.439
Kültür amaçlı yeni vakıf. top.	121	3.833
Bilim-Teknoloji-Araş. amaçlı yeni vakıf. top.	89	2.820
Personeline yardım amaçlı yeni vakıf. top.	199	6.305
Tarih-Turizm-Spor amaçlı yeni vakıf. top.	57	1b806
Sosyo-Kültürel Tarihi-Kültürel amaçlı yeni vakıf. top.	61	1.932
Mesleki Eğitim amaçlı yeni vakıf. top.	39	1.235
Yöresel Kalkınma-Day.-Mali-Siyasi Araş.	274	8.681
Demokrasi-Huk.-Eko.-Mali-Siyasi Araştırmalar	70	2.217
İnsan Hak. amaçlı yeni vakıf. top.		
İnsan Hak. amaçlı yeni vakıf. top.		
Basın, Basın-Yay.-Gazetecilik, Kütüp.	25	0.823
Radyo, TV, Sinema Film amaçlı yeni vakıf. top.		
Çevre koruma amaçlı yeni vakıf. top.	22	0.697
Tarım-Hayvancılık, Vet., ve ilgili kooperatif amaçlı yeni vakıf. top.	22	0.697
Mim-Müh. imar amaçlı yeni vakıf. top.	12	0.380
Bu amaçların dışında kalan yeni vakıf. top.	70	2.217
Toplam		3156
Sosyal Yardımlaşma Vakfı	926	
Çevre Koruma Vakıfları	75	
Genel Toplam		4157

Vakıflar Türkiye'de 22 bölgeye ayrılmışlardır. İstanbul, Ankara ve İzmir bölgesindeki vakıflar toplam vakıfların %50'sini oluşturmaktadır.

IV. ESKİŞEHİR'DE KURULU VAKIFLAR

Eskişehir, vakıflar konusunda çok gelişmemiştir. Türkiye'de yeralan vakıfları toplam il sayısına böldüğümüzde ortalama her ilde 40 vakıf olduğunu varsayarsak, Eskişehir'de yeralan 25 vakıf bunun altındadır. Ancak son yıllarda Eskişehir'deki vakıf sayısında hızlı bir artış olmaktadır. Diğer taraftan vakıf kuruluşunda 1998 yılında en az 6 milyar lira öngörülmesi vakıf kuruluşlarını biraz azaltmaktadır. Eskişehir'de yeralan vakıfların amaçları ve sayıları şöyledir:

Amaçları	Sayısı
Üniversite Vakıfları	7
Yöresel Dayanışma Vakıfları	6
Eğitim Kültür ve Sanat Vakıfları	6
Dini Amaçlı Vakıflar	3
Diğer Amaçlı Vakıflar	3
TOPLAM	25

Toplam 25 adet vakfın yanısıra Valilik ve Kaymakamlık bünyesinde halk arasında fakir fukara fonu olarak bilinen sosyal dayanışma vakıfları da yeralmaktadır.

Eskişehirde varlıklarına göre en büyük üç vakıf şöyle sıralanır (1996 yılı verileri).

- 1- Eğitim Sağlık ve Bilimsel Araştırma Vakfı
- 2- Anadolu Üniversitesi Güçlendirme Vakfı
- 3- İslami İlimler Vakfı

Sırasıyla Eskişehir'de yeralan vakıfların, kurucuları, varlıkları aşağıda verilmiştir:

- 1- Eskişehir Gelişim Vakfı
Kurucuları: Çeşitli kişiler
Varlıklar Toplamı: 965.700.859 (1996)
- 2- Osmangazi Üniversitesi Güçlendirme Vakfı
Kurucuları: Osmangazi Üniversitesi Temsilcileri
Varlıklar Toplamı: 7.095.379.539 (1996)
- 3- Osmangazi Üniversitesi Sağlık ve Eğitim Vakfı
Kurucuları: Osmangazi Üniversitesi Temsilcileri
Varlıklar Toplamı: 3.269.534.428 (1996)
- 4- Yunus Emre İlme Hizmet Vakfı
Kurucuları: Çeşitli kişiler
1994 Vakıflar Toplamı: 1.860.689
- 5- Eskişehir Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı
Kurucuları: Valilik
Varlıklar Toplamı: 737.280.638

- 6- Eskişehir ve Civarı Pancar Ekicileri İstihsal Kooperatifi
Ortakları Sosyal Güvenlik ve Eğitim Vakfı
Kurucuları: Pancar Ekicileri Kooperatifi
Varlıklar Toplamı: 181.233.893 (1995)
- 7- Eskişehir İli Eskişehirspor ve Eğitim Vakfı
Kurucuları: Çeşitli gerçek ve tüzel kişiler
Varlıklar Toplamı: 3.075.850.430
- 8- Sivrihisar Eğitim Kültür ve Dayanışma Vakfı
Kurucuları: Sivrihisarlı çeşitli kişiler
Varlıklar Toplamı: 1.314.114.429 (1995)
- 9- Eczacılar Eğitim, Sağlık, Kültür, Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı
Kurucuları: Eskişehir Eczakoop ve ortakları
Varlıklar Toplamı: 4.646.387.997 (1996)
- 10- Eskişehir Erkam Vakfı
Kurucuları: Çeşitli kişiler
Varlıklar Toplamı: 5.060.79.000 (1996)
- 11- Seyit Battal Gazi Vakfı
Kurucuları: Seyitgazili gerçek kişiler
Varlıklar Toplamı: 721.985.000 (1996)
- 12- Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı
Kurucuları: Anadolu Üniversitesi temsilcileri
Varlıklar Toplamı: 691.749.189 (1996)
- 13- Eskişehir İslami İlimler Vakfı
Kurucuları: Çeşitli kişiler
Varlıklar Toplamı: 75.872.657.245 (1995)
- 14- Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı
Kurucuları: Anadolu Üniversitesi Temsilcileri
Varlıklar Toplamı: 133.054.405.570
- 15- Anadolu Üniversitesi Güçlendirme Vakfı
Kurucuları: Anadolu Üniversitesi Temsilcileri
Varlıklar Toplamı: 130.607.494.000 (1996)
- 16- Emirdağlılar Sosyal Dayanışma, Eğitim ve Kültür Vakfı
Kurucuları: Emirdağlılar
1997 Kuruluş Mal Varlığı: 1.070.000.000

V. SONUÇ

Ülkemizde vakıfların sayısı ve boyutları yıldan yıla hızlı bir şekilde artmaktadır. Böylece toplum gelişmesine ve devletin boşluklarının doldurulmasına katkıda bulunmaktadır.

1997 yılında kurulan Emirdağlılar Sosyal Dayanışma, Eğitim ve Kültür Vakfı da Eskişehir'de vakıfların gelişmesine katkıda bulunacak, Emirdağlıların kaynaşmasını sağlayarak, Eskişehir'in ekonomik ve sosyal hayatına yararlar sağlayacaktır.

Hızla Büyüyen VAKIF

Sabahattin SARI
Eskişehir Sağlık Müdürlüğü
Personel Şube Md.

Büyümeye çeşitli açılardan yaklaşabiliriz. Eminim ki ilk aklınıza gelecek şey büyüme deyince üye sayısıdır. Bazıları da mal varlığı diyecektir. Oysa ben "vakfın amacına doğru yaklaşmasına büyüme" diyorum. Amaca ne kadar yaklaşmışsa büyüme o denli gerçekleşmiş sayılır. Elbette üye sayısı, mal varlığı büyümede kaçınılmaz etkenlerdir. Birbirlerini tamamlayan unsurlardır.

Nedir amacımız? Birlik ve beraberlik yüzdesi nedir? Ben diyeyim %80, sen de söyle %60. Demekki amaca %50'nin üzerinde ulaşılmış. Birlik ve beraberlik faaliyette sağlanmış gözüküyor. Ya resmiyette... Gayet açık ifade ediyorum. Biz de varız unuttun mu diyenler de olabilir. Onlara da şunu diyorum. Vakıf Dergisi'nin ulaştığı her yerde birlik ve beraberliği görebiliriz.

Nedir amacımız? Her yerde, her zaman Emirdağlıların sesini hissettirmek. Bunun yüzdesi

nedir? Bana göre %50, sana göre %50. Bu konuda büyüme henüz sıhhatli değil. İnşallah vakıf dergisi ve diğer vasıtalarla bunun yüzdesini de %50'lerin üzerine çıkaracağız.

Nedir amacımız? Güzel ilçemiz Emirdağ'ın gelişmesini sağlamak. Yüzde olarak nedir katkınız? Bana göre %10, sana göre % ... Demek ki bu konuda da büyüme hızı iyi değil. İlerde bu yönde amaca ulaşmanız için güzelim Emirdağ'ına elbette bir şeyler yapılacaktır.

Amacımız hızla büyüyen vakfımıza ayak uydurmaktır. Gerisinde kalmamaktır. İşte vakıf, işte bizler. Vakfın neresindeyiz? Biraz da kendimize öz eleştiri yapalım.

Hızla büyüyen bir vakıf istiyorsak herkes taşın altına elini koysun istiyorum.

Buyurun birlik ve beraberliğe...

İNSAN

*Binbir yetenekle dünyaya gelen,
Kalplerde taht kuran sevgidir insan.
Aya ayak basan, ateşi bulan,
Sonsuz sırta eren sevgidir insan.*

*Güzel olan her şey onun eseri,
Canlılar içinde yoktur benzeri.
Ölçü kabul etmez, başkadır yeri,
Derya gibi duran sevgidir insan.*

*Savaştır sancısı, kindir ağrısı,
Birliktir kıvancı, özdür çağrısı,
Evrendir dünyası, olmaz ayrısı,
Yaraları saran sevgidir insan.*

*Kucağını açar tekniğe, çağa
Gül diker, can verir bahçeye, bağa,
Bin iner, bin çıkar ovaya, dağa,
Zora göğüs geren sevgidir insan.*

*Toprağı işleyen, buğdayı eken,
Pamuğu sulayan, pancarı söken,
Asmayı budayan, kirazı diken,
Hep kendinden veren sevgidir insan.*

*Yeryüzünde gezer, göklerde uçar,
Kayaları deler, denizi geçer,
İlme saygı duyar, çağcılı seçer,
İrdeleyen, soran sevgidir insan.*

*Yalan söylemeyen, haram yemeyen,
Baskıyı, zulüme boyun eğmeyen,
Sır tutan, kimseye bir şey demeyen,
Gönüllere giren sevgidir insan.*

*Kardeşlik çiçeği, barış gülüdür,
Hoşgörü yağmuru, sevgi selidir,
Kubat'ın sözleri hakkın dilidir,
Düşü hayra yoran sevgidir insan.*

Muharrem KUBAT

Emirdağ Lisesi'nde Sağlık Taraması

Dr. Bilen ÖZEL

Kulak-Burun-Boğaz Uzmanı



1997 Kasım ayının sonlarında Vakfımıza Emirdağ Lisesi Müdürü Sn. Halil Arı, Okul Aile Birliği Başkanı sınıf arkada-

şım Ahmet Yiğiter (Hacıkuş), Emirdağ Lisesinin ihtiyaçlarını, projelerini anlatmak için vakfımıza gelmişlerdi. Vakfımızın yeni kurulduğunu, maddi yardımı şimdilik yapamayacağımızı, onların yapacağı her türlü çalışmaya buradan destek alacağımızı anlattık.

Hacıkuş, Emirdağ Lisesi öğrencilerinin sağlık konusunda da birçok sorunları olduğunu, benden öğrencilerin sağlık taramasını istediğinde sevinerek Emirdağ lisesine sağlık taraması için arkadaşarımla geleceğimi söyledim. Çünkü yıllar sonra tatlı anılarım olan okuduğum liseyi görecekdim.

11.12.1997 tarihinden Eskişehir Devlet Hastanesi'nden bir grup oluşturarak hem güzel Emirdağımızı onlara

göstermek hem de okuduğum lisenin öğrencilerinin sağlık taramasını yapmak üzere Emirdağ'ına gittik. Lisemizde bizlerden önce Emirdağ Devlet Hastanesi Başhekimi meslektaşım Dr. Orhan Korkmaz Dr. Kemal Koçal ve Diş Tabibi Mahir Keskin gerekli altyapı çalışmalarını yapmışlardı. Arkadaşlarımızla Emirdağ Devlet Hastanesi'nin doktor ve hemşirelerinin de katılmasıyla öğrencilerimizin sağlık taramasını yaptık.

Lise müdürümüzün odasına girince bizleri bu günlere getiren ortaokul ve lise dönemindeki hepsini saygı ve sevgiyle andığım hocalarım gözümün önüne geldi. Ahmet Koçak, Hasan Bayram, Seyit Ahmet Kılıç, Selahattin Erdem, Zafer Çaylı, İsmet Göde, M. Ali Ergenç, Figen Yılmaz, Süleyman Yılmaz, Kemal Göde, Nadire Elibol, Gülseren Örmeci...

Hafızam beni yanıtmıyorsa 1966 yılında ortaokul birinci sınıfta iken müzik öğretmenimiz Kemal Özgün'ün ortaokulumuzun askeriye bakan bahçesine üst



Dr. Bilen ÖZEL muayene ederken...



Emirdağ Lisesi'nin önünde...

sınıftaki abilerimizle havuz yapışını bahçeye ağaç dikişini, köylülerimizin bahçe duvarı yapmak için kağnılarla okulumuza taş getirişini hiç unutmuyorum.

Lise müdürümüz, öğretmenlerimiz, okul aile birliği başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin lisemizi bilgisayar ile donatabilmek, öğrencilerin daha iyi yetişmesini sağlayabilmek için son derece özverili çalıştıklarını gözlemladim. Son derece mutlu oldum. Hacıkuş'un yaz ayında yapmayı düşündüğü Emirdağ lisesinden mezun olanlar gününü yaptığı zaman lisemizin çok sorununun çözüleceğine inanıyorum.

Bizlere ikram ettikleri Emirdağ'ın tarhana çorbasını, güveçini, yaprak sarmasını, katmeri, lokuru, bükmeği, tatlılarını arkadaşlar büyük bir iştahla yediler.

Bizlere Emirdağ misafirperverliğini gösteren Sn. Emirdağ Kaymakamına, sınıf arkadaşım İlçe Milli Eğitim Müdürü Emir Mola'ya, lisemiz müdürü ve öğretmenlerine, okul aile birliği başkanı Sn. Ahmet Yiğiter ve yönetim kurulu üyelerine, meslek lisesi müdürü Sn.

Mustafa Kök'e, vatandaşlarımıza, yemekleri hazırlayanlara, öğrencilerimize sonsuz teşekkürler.

İşlerini bırakarak Emirdağ'ına gelerek lisemiz öğrencilerinin taramasına katılan Devlet Hastanesi Başhekim Muavini Bevliye Uzmanı Dr. Hüseyin Seçgin'e, Göz Hastalıkları Uzmanı Dr. Mete Günay'a, Ortopedi Uzmanı Dr. Mahmut Büyüktaş'a, Göğüs Hastaları Uzmanı Dr. Bülent Büyükuysal'a, Genel Cerrahi Uzmanı Dr. Kadir Albayrak'a, Çocuk Hastalıkları Uzmanı Dr. Hamdi Çaybaş'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca, Emirdağ İlçe Milli Eğitim Müdürü Sayın Emir Mola'nın sağlık taramasına katılan doktor arkadaşlarıma birer teşekkür belgesi vermesi beni ve arkadaşlarımı mutlu etti.

Mezun olduğum liseye ve Emirdağ'ına, arkadaşlarımla her zaman sağlık alanında hizmet götürmeye hazır olduğumu belirtir, sağlık ve mutluluklar dilerim.

ARAMIZDAN AYRILANLAR

Geçen sayımızın yayınlanmasından sonra aramızdan ayrılanlar oldu. Dünyayı terkeden hemşehrilerimize Allah'tan rahmet yakınlarına da başsağlığı diliyoruz.

Vakıf üyemiz Davulga eşrafından Abdullah Üsküdar Eskişehir'de, Gazvelioğlu Sait'in oğlu Tekin Keskin İstanbul'da vefat etti.

* Almanya'da vefat eden Memiller'in Mustafa (Akın) Eskişehir'de toprağa verildi.

Dava vekili Hasan Çekiç'in kızı Yörük Ali Çavuş'un Hacı Ceylan'ın eşi Ülviye Bağrı Eskişehir'de hakkın rahmetine kavuştu.

Eczacı Mustafa Çelik'in kardeşi Abdil'in oğlu Makina Mühendisi Osman Zeki Çelik İstanbul'da vefat etti. Karaağaçlı Süleyman Ergürebüz ve eşi Eskişehir'de trafik kazasında hayatını kaybetti.

Dilber'in Hacı Ahmet'in oğlu Nevzat Çiftçi Eskişehir'de, Uyarlar'ın Şeker Ali, Süleyman Mazıbaşı'nın anası Fatma Mazıbaşı'da Emirdağ'da vefat etti.

Davulgalı Sarı Sami Hoca'da Eskişehir'de toprağa verildi.

Şehrimizin sayılan sevilen eski noterlerinden hemşehrimiz Musa Başer'in kardeşi Kadir Gültekin (Başer) Belçika'da vefat etmiş, cenazesi Emirdağ'da toprağa verilmiştir.

Öğretmen Cevat Çimen'in oğlu Erhan Çimen ile emekli öğretmen Yusuf Çekiş Eskişehir'de vefat etmiş, cenazeleri Türkmen Akören'de toprağa verilmiştir.

Şehrimizin sevilen doktoru Atila Mutlu'nun yeğeni, üyemiz Uğur Mutlu'nun kardeşi Yüksel Mutlu Antalya'da vefat etmiştir. Cenazesi Eskişehir'de toprağa verilmiştir.

Hacı Ali Demir'in eşi Cengiz Sayın'ın kayınvalidesi Ümmü Gülsüm Demir ile Eşraftan Bıdikoğlu Rüştü Korkmazer Emirdağ'da hakkın rahmetine kavuşmuştur.

**Fazlı HALAÇ**

Emirdağ Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Organize sanayi, orta ve büyük ölçekli yatırımcıların ve sanayicilerin topluca bulundukları yere verilen ad olarak tanımlanır.

İlçemizde bu sanayinin kurulması için çok geç kalınmıştır. Yatırım, üretimin ve işçi istihdamının temelini Organize Sanayi oluşturmaktadır.

Ocak 1997 tarihinde ilçemizde görev yapan Kaymakamımız Sayın İbrahim AVCI başkanlığında, Belediye Başkanı Ticaret ve Sanayi Odamız Başkanı ve siyasi parti başkanlarından oluşan müteşebbis heyet Organize sanayinin ilçemize kurulması için kuruldu. Odamız üyelerinden 200 istekli dilekçesi ile evrak tamamlanıp İl Ticaret Müdürlüğü kanalı ile Valimiz Sayın Ahmet ÖZYURT'un onayı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na gönderildi. Bakanlıktan 1998-1999 yılı programına alınabileceğini öğrendik.

Organize sanayinin ilçemize kurulması ilk önce Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca müracaatımızın yatırım programına alınması ile başlıyor. Bakanlıkça gönderilen bir komisyonun yer tesbiti yaparken mera dışında hazine arazisi veya özel şahıs arazileri üzerinde durmaktadır. En uygun yer tesbiti yapıldıktan sonra o yerlerin istimlakı için bakanlık düşük faizli kredi açarken İlçe Kaymakamı Belediye Başkanı ve Ticaret ve Sanayi Odası Başkanını istimlak kredisine kefil alıyor. İstimlak tarla sahipleri mağdur edilmeyecek şekilde yapılırken orta ve kenarda yeri olup da vermek istemeyenleri istimlak komisyonu arsa ofisine havale yaparak arsa ofisi de emlak değeri üzerinden yerin malikine banka hesabına parasını gönderiyor. İtiraz edenler mahkemeye müracaat edebiliyor. Arsa ofisi bunu yaparken %20 komisyon alıyor. Organize saanyimiz yer istimlakı plan ve projeler sunuluyor. Parseller satıldıkça paralar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınan kredi karşılığında ödeniyor. Borç bittikten sonra önceden kefil olan Kaymakam, Belediye Başkanı ve Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı'nın kefaletleri sona eriyor. Böylece Organize Sanayi de kurulmuş oluyor.

İlçemiz bir gıda ambarıdır. Bunun yanında yer altı kaynaklarına sahiptir. İşçi ve ulaşım sorunu yoktur. Kurulması düşünülen et entegre tesisleri, süt entegre tesisleri, iplik sanayi, kilim dokuma sanayi, yem sanayi, bunun yanında yer altı maden minerallerimiz, Adaçalın kireç taşı, Tabakları Köyünün travanteri, Bademli Köyünün amyanı, Güney Saray Köyünün Mermeri, Mallica Köyünün bakırı, Tez Köyünün Talkı, Çatallı Köyünün demiri, Emirdağ Yaylasının içme suyu bunlar henüz işletmeye açılmamıştır. Organize Sanayinin olmadığı yerde yatırımcının olacağını sanmıyoruz.

İlçemizin yatırımda teşvikli bölgede olması nedeni ile Organize Sanayi'nin kurulması bazı yatırımcıların dikkatini çekecektir.

Organize Sanayinin ilçemize bir an önce kurulabilmesi için Sn. Afyon Milletvekillerimizin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan yatırım programına bir önce aldirmalarını bekliyoruz.

Hukukçularımızın Duayeni Emekli HAKİM, AVUKAT, NOTER ve
Emirdağ'ımızın yetiştirdiği değerli ağabeyimiz
MUSA BAŞER ile röportaj

Röportaj : CELİL KARACA
(Farklı Gazeteci)

**Emirdağ'ımız Bize Herşeyi Verdi,
O Yoksul Yıllarda Okuttu,
Hepimiz Birşeyler Olduk,
Biz EMİRDAĞ'IMIZA NE VERDİK
YAZIKLAR OLSUN !**

Sevgili Musa Ağabey: "Farklı Gazeteci seninle mülakat yapmam bana onur verir ama..." dedi. İşte ilk röportajım.

HEP DAHA İYİYE

Türkan AYDEMİR ÇEKİÇ
Emekli Öğretmen



Antalya'dan Eskişehir'e gittiğimde değerli okul arkadaşlarım Fikret Akın ve Selma Akın'ı ziyaret ettim. Bana Emirdağ dergisini verdiler. Okudum çok duygulandım.

Sevgili Elif Bağcı'nın yazısını da okudum. O zaman sağ olan annesi Ulviye Abla'dan bahset-

miş. Ulviye abla bütün gençlerin annesi, sesini yüreğini çok güzel kullanan can dostu, gerçek anlamda hanımefendi, örnek bir insandı. Onu sevgi ile anıyorum. Öyle bir insanın evladı olmak büyük bir şanstır sevgili Elif.

Canım annemi de anıyorum. Mahallemizdeki insanların gizli sırlarını, değerli mallarını emanet edebildiği ve doğruluğun önemini öğrendiğim sevgili anneme ve Ulviye Abla'ya Allah'tan rahmet diliyorum.

Bu dergi beni yıllar öncesine taşıdı. Her Emirdağlı'nın yaptığı gibi yaz gelince biz de Emirdağlı'ndaki yaylalara göçerdik. Ne zevklidir o yaylalar. Sakin bir yaşam. İnsan kendini alabildiğine hür hisseder. Kuzular, kuşlar, koyunlar, köpekler, sığırlar, eşeklerden tut da, her türlü sürüngenlerle o güzelim doğada haşır neşir yaşarsın. Eski Türkler eski atalarımız gibi bir yaşayış. Barınaklarımızın etrafı kamıştan duvar, çatısı uğ denilen tahtalardan ve keçeden ibarettir. Kapkacaklarımız bu aleyçiğin içinde portatif sergenlerde, yataklarımız portatif yüklüklerdedir. Hasılı her şeyimiz o küçücük aleyçiğin içindedir. Aleyçiğin önünde taştan kendimizin yaptığı kuytuluk dediğimiz küçük bir dam vardır. Orada yemeğimizi pişirir, banyomuzu yaparız. Bütün aileler aşiret misali bir arada toplanırlar. Koyunlarımız, mallarımız yakınıımızdaki ağaçlarda barınırlar. Babamlarda keklik avına çıkarlardı.

Bu halk topluluğunun aşiret başkanı gibi bir başkanı vardır. Her şeyden o sorumludur.

Yakacaklarımız çevreden topladığımız yavşan, sığır kuyruğu adındaki otlardır. O mübareklerin de hiç ferisi olmaz. Ama sacda yapılan katmer yufka ve bükme pişirmeye birebirdi. Geceleri kayalıklardan Emirdağ'ın uzaktan yıldız kümesi gibi görünen ışıklarını seyrederdik.

Yayladan göçmeye yakın her ev yemek yapar ve tüm obaya çayırda ziyafet verirdi. Çok mutlu yıllar yaşadım bu yaylalarda. Tabii bu mutlulukta insanların içi dışı bir ve formaliteye aldırış etmemeleri, tam manasıyla Anadolu'lu oluşunun büyük etkileri vardı.

Yayladan kış için her türlü süt ürünlerimizi hazırlayıp günümüz dolduğunda bostan başlarına göçeriz. Orada da bağlar bostanlar ve gene doğa ile kucaklaşırız. Pekmezlerimizi ve her türlü kış hazırlıklarımızı yapar günümüz dolduğunda artık kasabamız Emirdağ'ına evlerimize dönerdik.

Emirdağlılar, güçlü ve iyi olmayı ister, zoru başarmayı da severler. Ezilmekten ve ezmekten hoşlanmazlar. Elde ettikleri tüm güzellikleri yalnız çevreleriyle değil, tüm insanlarla paylaşmayı severler.

Emirdağlı olmayan ve bizi tanımayan bir başkası belki dergimizi okuyunca bizim kadar coşku duyamayabilir. Ama insan gerçek anlamda doğruyu ve güzeli bulmak ve yaşamak istediğinde önce kendini sevmeli. Bu çekirdeği ailesini, yakınlarını, mahallesini, yöresini, vatanını, milletini ve bütün dünyayı sırasıyla severek beslemeli. Ben Emirdağ dergisini okuyunca bunları bir kez daha hissettim. Tabiat güzelliklerinin olağanüstülüğünden fazla söz edilmeyen Emirdağ'ına gelen yabancıların neden Emirdağ'ını, Emirdağlıları sevdiklerini bir kez daha düşündüm.

Günümüzün hızlı yaşam temposunda bu güzel dergiyi çıkaran, bizleri yüreklendiren hemşehrilerime teşekkür ediyor hep daha iyiye dileklerle ve bir alıntıyla yazımı bitiriyorum.

"Güçlükler varsa orada insansın,
Güçlüklerle harcanmayan güçler ne güne,
Dayat ki yaşadığını anlayasın".

Behçet Necatigil

EMİRDAĞLILAR SOSYALDAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI FAALİYET RAPORUDUR

Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı'nın değerli üyeleri,

Vakfımız Yönetim Kurulu göreve geldiğinden bugüne kadar daima yüklendiği sorumluluğun bilincinde olmuş, yaptığı her türlü hizmet ve çalışmalarda bunu ön planda tutmuştur.

Emirdağlılar ilk defa bir vakıf çatısı altında toplanmış, birlikte hizmet etmenin onurunu ve heyecanını yaşamışlardır.

Yönetim Kurulu sosyal ve ekonomik durumu ne olursa olsun tüm hemşehrilerimize kucak açmıştır. Vakfımız özellikle hiçbir siyasi düşünce ve belli amaçlı grubun etkisi altında kalmamaya özen göstermiştir.

Görevde olduğumuz 8 aylık süre içerisinde çalışmalarımıza gelince:

Kısa vadeli çalışmalarımızda eğitim, iletişim, sağlık alanında ve üyelerimiz arasında kaynaşmayı sağlayacak toplantılar düzenledik.

Vakfın kasasından hiçbir kaynak ayırmadan Emirdağlı hemşehrilerimizle görüşerek 33 yüksek öğrenim ve 3 orta öğretim öğrencisine burs sağladık. Yurdumuzun çeşitli kentlerinde ihtiyaç sahibi bu öğrencilerimiz burslarını düzenli olarak almaktadırlar.

Emirdağlı hanımlara yönelik kadın hastalıkları ile ilgili konusunun uzmanı olan bir bayan hekim tarafından 2 defa konferans düzenlendi ve büyük ilgi gördü.

Vakfımız kadın kolları tarafından bayanlar arasında 500 kişilik bir kermes düzenlendi.

Emirdağlı işadamlarımız ve Ramazan ayında ulaşabil-

diğimiz hemşehrilerimizle bir iftar yemeği ve sohbet toplantısı düzenlendi, önerileri alındı.

Vakıf Yönetim Kurulu olarak Fevzi Çakmak ve Şarhöyük'te hemşehrilerimizle sohbet toplantıları yapıldı. Vakfın amaçları anlatıldı. Sorunları dinlenildi. Vakıf için önerileri tartışıldı.

Genel Kurulun değerli üyeleri; Yöremiz örf ve adetlerini yansıtan camiamızdaki güncel olayları işleyen üyelerimizle aramızda en önemli bağ olan Emirdağ Dergisi çıkarıldı. Bu derginin 2 ayda bir yayınlanması için gerekli düzenlemeler yapıldı.

Demokratik Türkiye Partisi Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un Vakfımıza ziyaretlerinde yurt dışında çalışan işçilerimizin izin ayında doğrudan Eskişehir Havaalanına inebilmeleri için gerekli yasal prosedürün oluşmasında yardımcı olacaklarına dair kendilerinden söz alındı.

Kısaca bu dönem içerisinde önemli gördüğümüz faaliyetleri sizlere takdim etmeye çalıştım.

Vakıflar uzun soluklu ülkesine ve yöresine hizmet için ciddi kurumlardır. Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı yeni dikilmiş bir fidan gibi henüz işin başındadır. Bunu yaşatmak, geliştirmek ve artarak kalıcı hizmetler yapmasını sağlamak hepimizin görevidir.

Bu dileklerle şahsım ve yönetim kurulu adına hepinize sağlık ve başarılar diler, saygılar sunarım.

Dr. Safa HALAÇ
Vakıf Başkanı

DENETLEME KURULU RAPORU (DİVAN BAŞKANLIĞINA)

Sayın Divan,Değerli misafirler,Kıymetli Hemşehrilerim,Akşamlar Denetim Kurulu Üyeleri olarak,15.02.1998 tarihinden itibaren Vakıf merkezinde hazır edilerek tarafımıza tevdi edilebilen Vakıf Defter, belge ve Kayıtları 16.02.1998 - 20.02.1998 tarihleri arasında inceleyerek 31.05.1997 tarihinden 31.12.1997 tarihine kadar olan harcama ve faaliyetleri içeren Denetim Kurulu Raporumuzu hazırlanmış buluyoruz.

1-Kurucu Yönetim Kurulunca 03.06.1997 tarihinde Eskişehir 2.Notariyatının 10572 Yevmiye Numarasıyla tasdik ettirdiği defter Mali yıl devam ettiğinden 31.12.1997 tarihine kadar kullanılmaya devam edilmiş,Kasa Defterinde Muhasebe tekniğine uygun olarak Vakıf Muhasebecisince işlenmiştir.Sair Defterlerde Kurulus sırasında tasdik ettirilmiş ve usulüne uygun olarak kullanılmaktadır.

2-Katar Defterine bu Yönetim tarafından 55 kişinin kurucu üye olarak kayıt ve kabulünün yapıldığı,bunlardan bazılarının giriş aidatlarının Kurucu Yönetim Kurulu zamanında yapılan aynı bağışlarla karşılandığı, diğer çoğunluğun giriş aidatlarının ise Nakdi olarak bu yönetim tarafından tahsil edilip,gelir olarak kaydedildiği görülmüştür.

3-31.12.1997 tarihi itibarıyla Vakfın,Vakıflar Bankası Eskişehir şubesindeki 2057871 Nolu Vadeli hesabında 319.576.753-TL.parası,2059339 No'lu Burs hesabında da 199.937.050-TL.parasının mevcut olduğu görüldüğü tesbit edilmiş,Elde edilen gelirlerle yapılan harcamalar da Muhasebe tekniğine göre Vakıf Muhasebecisince Deftere işlenip,mizana bağlanmıştır.

4-Mevcut yönetim Kurulu ihtiyaç sahibi 35 Öğrenciye Burs vererek bu dönemdeki faaliyetlerinin en ulvi ve en yararlı işini yapmıştır.Bu vesileyle bu faaliyetlerinden etturi bosta Yönetim Kurulu Başkanını ve Üyelerini tebrik ediyor.Bu 35 Öğrencinin bursunu üstlenerek finansman sağlayan Kisi ve Kuruluslara da şenaz şükranlarımızı sunuyoruz ve devamını diliyoruz.

Yatırımların en güzelinin insana yapılan ve yapılacak olan yatırımdır olduğuna inandığımızdan, fakani olan tüm değerli hemşehrilerimizide bu tür faaliyetlere katkıda bulunmaya ve finansman sağlanmaya davet ediyoruz.

5-Yönetim Kurulunca düzenlenen Kermes ve iftar yemeği hem hemşehrilerimiz arasındaki kaynaşmayı sağlamak yönünden hemde ucuz bes korusu gelir elde etmek yönünden faydalı olmuştur.Ne varki iftar yemeği faturasının kişisel anlamı Yönetim Kurulu Mensuplarıncı karşılamak durumunda kalmıştır.Halbuki kulfetin yemeğe katılan ve katılmasa istenen ekseriyete bir seyler vesile edilerek dağıtılması daha adil olurdu.Vakıf Yönetiminin Camiamıza yoruluk bu fedakarlığına ve jestine teşekkür ediyoruz.

6-Vakfımızın bu günlere gelmesinde emeği geçen Vakıf Kurucularına ve Mevcut Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerine yararlı çalışmalarından ve Fedakarlıklarından dolayı teşekkür ediyor.Genel Kurulumuzun Vakıf Camiamıza ve Tüm Emirdağlı Hemşehrilerimize ve Milletimize faydalı olmasını diliyoruz.

Muzaffer Devran

Fikret Akın

Ökür Bıyık

Muzaffer Devran

Fikret Akın



Reşat BAĞCI
Vakıf Gn. Sekreteri
Eski. Turizm Şb. Md.

Değerli Hemşehrilerimiz,

Yılların özlemini nihayet gerçekleştirdik. "EMİRDAĞLILAR VAKFI"nı Eskişehir'de kurduk.

Emirdağlılar olarak, sosyal yardımlaşmayı sağlamak, kültür ve ananemizi yaşatmak, biraraya toplanmak, bazı konularda ağırlığımızı hissettirmek için vakfa muhakkak katılmak, üye olmak gerekmektedir.

Bir yılını dolduran vakfımız yönetim kurulu özveriyle çalışarak hemşehrilerimizin güvenini kısa sürede elde etmiştir. Bu cümleden olarak; son yapılan Genel Kurulumuzda Emirdağlılar Derneği mal varlığı ile birlikte vakfımıza katılmaya karar verdiğini Başkanı Sayın Yılmaz KARACA aracılığı ile duyurmuştur. Bunun göstergesi olarakta dernek binasını vakfa tahsis etmişlerdir. Burada bütün Emirdağlılar adına birlik çağrılarına kulak veren Dernek Yönetim Kuruluna teşekkürlerimizi bir borç biliriz.

Vakfımız 15 Mart 1998 tarihinden itibaren Kınav Sokaktaki yerinden, Emirdağlılar Derneğinin İsmet İnönü (Doktorlar Caddesi) Cad. Kazım Önal İş Merkezi No: 59 Kat: 6/36 adresteki yerine taşınmıştır.

Değerli hemşehrilerim, vakfımıza toplumumuzun her kesiminden katılımı sağlamak amacıyla, geçen yıl 5 milyon lira olan üye kayıt ücretini Vakıf Genel Kurulumuz 1,5 milyon liraya indirmiştir. Ayrıca mevcut üyelere de yıllık üye aidatı olarak 1,5 milyon lira almaya karar vermiştir.

Genel kurulumuzun almış olduğu bu karardan güç alan yeni Yönetim Kurulu üyeleri en az 1000 üyeyi hedefleyen "ÜYE KAYIT KAMPANYASI" başlatmış bulunuyor. Yönetim Kurulu üyeleri en yakınlarından başlamak üzere herbiri 20'şer üye yapmak üzere kampanyaya katılmışlardır.

Sonuç olarak diyoruz ki tüm hemşehrilerimizin Kampanyamıza sahip çıkarak önce kendilerinin üye olmasını sonra da çevresindekilerini teşvik etmesini istirham ediyoruz.

Hemşehri ve okurlarımızın mübarek bayramını kutlar, saygılar sunarım.

VAKFIMIZA ÜYE OLUNUZ

Vakıf Büromuzdan alacağınız üyelik formunu doldurup 1,5 milyon lirayı büromuza getirmeniz kafidir. İl dışında olanlar yine formumuzu doldurup Vakıfbank Eskişehir Şubesindeki 2057881 numaralı hesabımıza yatıracağınız üyelik dekontunu büromuza ulaştırmanız kafi.

VAKIF ADRESİMİZ:

İsmet İnönü Cd. Kazım Önal İşmrk. No: 59/36
Tel & Fax : (0.222) 220 21 44

DERGİMİZE ÜYE OLUNUZ

Dergimize abone olmak için üye kayıt formunu doldurup, formla birlikte **Reşat BAĞCI No: 1135583** numaralı posta çeki hesabına abone bedelini yatırıp makbuzunuzu göndermeniz kafidir.

Yurtiçi Abone 1 Yıllık : 3.000.000.- TL.

Belçika için 1 Yıllık : 1000.- BF.

Almanya için 1 Yıllık : 50.- DM.

DERGİ ADRESİMİZ:

İsmet İnönü Cd. Kazım Önal İşmrk. No: 59/36
Tel & Fax : (0.222) 220 21 44

VAKFIMIZA KATILAN YENİ ÜYELER

- | | |
|------------------------|----------------------|
| 339- Sevim AKGÜN | 358- Cemal KOYUNCU |
| 340- Cavit AKKAŞ | 359- Zafer KOYUNCU |
| 341- Ömer ALTIN | 360- Musa KÖKSAL |
| 342- Ali ALTINBAŞ | 361- Erhan OKUTAN |
| 343- Muhterem ALTINBAŞ | 362- Vehbi ÖRS |
| 344- Mustafa ALTINBAŞ | 363- Mustafa ÖZCAN |
| 345- Sultan ALTINBAŞ | 364- Fevzi ÖZÇAKIL |
| 346- İsmail BULUT | 365- Dudu ÖZKIR |
| 347- Hüseyin EMEKSİZ | 366- Orhan ÖZKIR |
| 348- İzzet EMEKSİZ | 367- Hilal SAĞLAM |
| 349- Orhan ERDEM | 368- Veli ŞAHBAZ |
| 350- Esat ERENOĞLU | 369- Sami ŞEVİK |
| 351- Haydar ERYÖRÜK | 370- Ceylan ÜNAL |
| 352- Kadir GÖKTAŞ | 371- İlyas YİĞİT |
| 353- Niyazi GÖKTAŞ | 372- B. Gazi YÜCESAN |
| 354- Muammer GÖKTÜRK | 373- Varol YÜRÜK |
| 355- Muharrem GÜNEL | 374- Nurcan KAÇMAZ |
| 356- Nuriye KALENDER | 375- Himmet OKUTAN |
| 357- Ahmet KARACA | |